

Жакун Микола Григорович народився 26 вересня 1953 року в с. Залужжя Дубровицького району Рівненської області. Навчався в Залузькій восьмирічній школі, Дубровицькій СШ №2.

У 1978 році закінчив Рівненський державний педагогічний інститут. Працював у Торговицькій, Довгошиївській, Ярославичській школах Млинівського району. Нині вчителює в Тучинській ЗОШ І-ІІІ ступенів.

Член літературно-мистецького об'єднання «Веселка» при Гоцанській районній газеті «Рідний край», член Всеукраїнської спілки краєзнавців. Лауреат премії ім. І. Шишка, переможець літературного конкурсу «Перло многоцінне» (2011 р.). Літературні твори друкувались у республіканській, обласній, районній пресі, альманахах «Гостинець» (2000, 2010), «Безсоння» (2001р.), «Суцвіття» (2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 рр.), «Тучинський передзвін» (2008, 2010 рр.), «Струни серця» (2012 р.), журналах «Погорина» (2012 р.), «Перець» (2013 р.), звучали на каналах обласного радіо та телебачення..

Автор книг «Вишиванка» (2000 р.), «Щедрий кавалер» (2001 р.), «Неслухняний м'ячик» (2001 р.), «Тучин» (2002 р.), «Світоч знань» (2003 р.), «Круговерть» (2004 р.), «Веселочка», «Відгадай і розмалуй» (2006 р.), «Признання» (2013 р.), «Побрехеньки діда Йовхима» (2013р.), «Пастка для закоханих» (2013 р.), «Закодована пенсія» (2013 р.), «Лантух «перловки»» (2013 р.) (у співавторстві).

«Опівнічна церемонія» – чергова книга автора.

Галина Кирильчук

ОПІВНІЧНА

ЦЕРЕМОНІЯ

Літературно-художнє видання

Жакун Микола Григорович

Опівнічна церемонія

Редактор

Марія Жакун

Оформлення обкладинки

Ольга Сиротюк

Комп'ютерний набір

Микола Жакун

Коректори:

Марія Жакун,
Микола Жакун

Верстка

Микола Жакун

Здано до набору 10. 02. 14. Підписано до
друку 25. 02. 14. Формат 60 x 84 1/16.
Папір офсет. Наклад 150 пр.

Микола Жакун

**Опівнічна
церемонія**

Рівне
Спрінт
2014

У дану збірку автора ввійшли оповідання, написані на основі життєвих історій. Ці твори лаконічні, повчальні, сповнені гумору.

Автор висловлює щиру вдячність за спонсорську допомогу у виданні цієї книги директору ДП ДГ «Тучинське» Гощанського району - **Тітенку Андрію Олексійовичу** та Торгуну Петру Миколайовичу - земляку із с. Залужжя Дубровицького району на Рівненщині

Редактор

Марія Жакун

Оформлення обкладинки

Ольга Сиротюк

Комп'ютерний набір

Микола Жакун

Коректори:

Марія Жакун,
Микола Жакун

Верстка

Микола Жакун

Зміст

Пакошник	3
Якийсь не такий день	4
Винуватець	6
Призовники	7
Бичок розбрату.....	11
Модниця.....	12
Базарники	13
Бабівщина	13
У - тю - тю.....	15
Трубі «труба».....	16
Пательня.....	18
Бізнесмен.....	20
40 гривень.....	21
Біда.....	22
Кабанчики.....	23
Хризантеми.....	25
Птахольбка.....	26
Аґрус.....	28
Золотий чоловік.....	29
Зуб проти АК.....	30
Циган.....	31
Грамота.....	32
Видумка.....	32
Лист.....	33
Маркоман.....	35
На віру.....	35
Помічник.....	37
Вітерець.....	42
Опівнічна церемонія.....	42
Доперевірялася.....	48
Мобілка.....	49
Марко під жінчиним струмом.....	51
Невісточка.....	52
Ліки.....	54

Ліки

Сучасна казочка

Здалося Івану - царевичу, що захворіла його дружина Квакалія. Нічого не робить, а тільки їсть і все ширшає й ширшає.

Кинувся Іван- царевич по лікарях. Один обдивився Квакалію й нічого не сказав. Другий обдивився й тільки знизав плечима. Третій обдивився, помазав Квакалії зеленкою коліно й змовницьки подивився Іванові в очі. Словами нічого не пояснив.

Мучився Іван від невідомості, мучився й купив «Ауді», щоб кохану дружину в столицю повезти. Підігнав авто під ганок і запросив Квакалію до салону. Вийшла дружина Іванова, а сісти в авто не змогла – не влізла. Так Іван її нікуди й не повіз. Сів на ганку й зажурився. Чує, що хтось іде по дорозі. Придивився – Червона Шапочка. У спортивному костюмі й зі спортивною сумкою. Побачила Червона Шапочка Івана й питає:

– Чого зажурився, козаче?

Іван і розповів їй про своє горе.

– Знаю, як вилікувати, – каже Червона Шапочка. – Іди в магазин і купи дружині велотренажер. І нехай вона крутить педалі по десять годин на день. І так цілий місяць. І їсть лише латаття.

Кинувся Іван – царевич по магазинах. Ледве знайшов той велотренажер. Приніс його додому, посадив на нього дружину. І крутила вона педалі по десять годин на день. І гризла лише зелене латаття. За місяць вилікувалася. Але педалі крутить і досі.

Можливо, скоро в Івановій Квакалії фігура стане краща, ніж у Червоної Шапочки.

Пакосник

Учителя фізкультури Федора Федоровича Мазурця місяць тому призначили класним керівником шостого класу. Щоб вивчити умови проживання своїх вихованців, класний керівник вирішив провідати кожного вдома. Цієї неділі Мазурець почимчикував на окраїну села до Аліни Шкурко. Тільки-но підійшов до воріт, як десь за хлівом почулося:

– Ану йди сюди, пакосник. Йди сюди! Я кому сказав! Федір Федорович, іди сюди, а то я тобі хвоста відрубую. Взяв за моду з курчатами гратися, пакосник.

Почувши своє ім'я й по батькові, Мазурець подумав:

– І ніякий я не пакосник. Я класний керівник. І хвоста в мене нема.

Тим часом із-за хліва вийшов неспішно Мирон Шкурко, тримаючи в руках котяру.

– Іди - но в темну, – швирнув Шкурко kota в льох. – Хай курчата спокійно погуляють. Бачиш, узяв моду з маленькими гратися. Ще замучиш ненароком.

Аж тоді Шкурко звернув увагу, що біля воріт стоїть якийсь чоловік.

– Заходьте, заходьте, – запросив він невідомого.

Класний керівник рушив до хати. Звідти якраз виходила його учениця.

– Доброго дня, Федоре Федоровичу, – привіталася Аліна.

– Де? Як? Я ж його, того пакосника, в льосі закрив, – розтривожився Шкурко. – Через яку дірку та гадина могла вилізти?

– Тату, – перебила тираду батька дочка, – це наш класний керівник Федір Федорович. Знайомтеся.

Шкурко почервонів. Федір Федорович Мазурець теж не знав, що казати.

– А чого ж ти не сказала, що твого вчителя так, як нашого kota, зовуть. Якби сказала, то я б умить котяру переназвав би. Був би він у мене якимсь Прокопом Прокоповичем чи ще як.

Коли, поспілкувавшись із Мироном, Федір Федорович Мазурець залишив подвір'я Шкурків, дочка дорікнула батькові:

– Ну, ви, тату, і зморозили. Хочете kota Прокопом Прокоповичем

назвати? Так нашого директора звать. А якщо він у наступну неділю до нас завітає, то що ви йому скажете?

Шкурко здивовано дивився на дочку й чухав потилицю:

– Як же цього капосного котяру переназвати, щоб ніхто не сердився? Назву його Іваном Івановичем.

– А це наш завуч.

– Ну, тоді хай буде Семеном Семеновичем.

– А це мій учитель історії.

– Тьфу на тебе, – подивившись з-під лоба на дочку. – Ще раз тьфу на тебе й на твою школу. Навіть kota не можна нормально назвати.

Батько, знову чухаючи потилицю й щось шепочучи собі під ніс, вийшов із хати.

– Очевидно, наймення коту придумує, – подумала дочка.

Півдня Шкурко тинявся по двору й про щось розмовляв сам із собою. Робота геть не клеїлася. Уже аж під вечір він зайшов у хату й радісно повідомив:

– Придумав. Наш капосник буде зватися Рональдо Рональдович. Я надіюся, що таких у вашій школі нема?

Дочка усміхнено подивилася на батька:

– Таких, тату, у нашій школі нема.

Мирон полегшено зітхнув і сів вечеряти.

Якийсь не такий день

Вован Задирака встав о шостій ранку. Планував поїздки на базар. За вікном уже сіріло небо й чулося шелестіння листя на деревах. Щоб упевнитися, що гарна погода, підійшов до вікна. По дорозі зачепив стілець, і той голосно впав на підлогу. Дружина щось сонно пробурмотіла. Задирака різко обернувся, зачепив штору й обірвав карниз, який боляче вдарив його по голові. Якийсь час стояв біля вікна, обдумуючи ситуацію, але дружина, яка від шуму прокинулася, позіхаючи, уже доказувала, звідки в нього руки ростуть, давала вказівки, що робити з карнизом та шторою. Вован почав одягатися, але й тут його чекала прикра несподіванка – відірвався гудзик на сорочці. «Та що це за напасть?» – дивувався він.

– Ви знаєте, дівчата, коли не вийду на город, невістка Трачуків уже там. Уже щось поле, підгрибає, сапає. І до самого смерку. Думав її перевірити: встав о четвертій ночі, а вона вже там. Вийшов того ж дня, коли вже темніло, а вона ще на городі. Одного разу цілий день спостерігав, щоб побачити, коли ж вона з города піде. Не дочекався, надворі стемніло, а невістка Трачуків усе поле й поле бур'яни. Ото працювита, ото працювита... Моєму б сину таку. Мій же, одоробало таке, цілими днями спить. Нехай би хоч жінка в городі поралася.

На цих словах Мирон тяжко видихав і виходив із магазину.

Жінки поскладали в сумки покупки й, думаючи про своє, подалися додому.

Мар'яна ж, прийшовши з магазину, переварювала почуте: «Працювита? Ночей недосипає... Про що це вони?»

І згадала, що в городі свекрухи вона була лише кілька разів. Рвала полуниці. А полуниці були покльованими. Чи то сойки, чи то шпаки налітали на спілу ягоду й клювали її. Мар'яна тоді винесла з хати своє старе плаття, шляпку, рукавички, і, щоб ніхто не бачив, майстерно вділа опудало. Сама ж усі дні сиділа в хаті біля синочка й виходила тільки в магазин, коли маленький спав.

– Так от чому я працювита невістка. Через опудало. Треба піти на город і «собі» інше плаття вдягнути, бо старий сусід хоч і недобачає, а все ж ризикувати не варто.

Так подумавши, поспішила до шафи, щоб знайти щось підходяще.

Вона посміхнулася й жартома ударила щигликом по яечку.

– Ой, – не своїм голосом крикнув Марко.

За цим «ой» полетіла додолу люстра й розсипалася на дрібні шматочки. Марко зіскочив із стільця на стіл і злякано бурмотів:

– Оце пальнуло, оце пальнуло. Зразу ж як до проводів торкнувся. Як мене не вбило? Казав же – поклич електрика. На чорта мені твій могорич. Мене чуть не вбило.

Маргарита слухала причитання чоловіка, охопивши голову руками, й думала:

– Оце я дурню утяла. Здогадається, що я вчудила, то жити не дасть. Люстри капець. Прийдеться купувати нову.

Схвильований Марко ходив із кімнати в кімнату й причитав:

– Гаплик мені був би. І запобіжники викручені. А був би гаплик.

Маргарита мовчки прибирала уламки люстри за дві тисячі сто гривень і думала, де взяти грошей на нову.

– На цей раз покличу сусіда – електрика, – роздумувала. – Ех, люстри шкода. Хоч би чоловік не здогадався про мій жарг.

Невісточка

Мар'яна, невістка Трачуків, зайшла за покупками в сільський магазин і вловила перешіптування односельчан:

– Оце ж вона і йде.

– А до чого працюювата. Ночей недосипає.

– Ото повезло Павлу з Христею. Ото повезло.

Мар'яна вдала, що нічого не чує, купила необхідні речі й пішла додому.

Односельчани продовжували обговорювати невістку Трачуків:

– А чому працюювата, знаєте? Бо з Полісся, – зробила висновок сільська фельдшерка Антоніна Мороз. – Мій син теж таку візьме.

– А що? Хіба там усі такі? – засумнівалася Любка Ворона. – Бо і в мене теж є син.

– Всі не всі, а приклад вам є, – підвела підсумок розмові продавщиця Ганна Ягідка.

А тему для таких розмов підкинув сусід Трачуків Мирон Босяк. Не раз, зайшовши в магазин, він здивовано розповідав:

Віддав сорочку дружині. Та, хоч усе ще сердилася, гудзик пришила. Сам почав ставити чайник. Поки запалював газ, то обпік сірником пальці.

Сіли снідати. Вован, посьорбуючи чай, хитнувся й розлив його на штани. Ледь не матюкаючись, голодним пішов надвір, щоб підготувати до поїздки свою «копійку». Виявив, що за ніч задне колесо спустило повітря. Почав колесо міняти, думаючи, що день почався вкрай невдало. Коли помився, дружина винесла гроші й наставляла:

– Ось півтори тисячі. Бери трьох поросят, яюсь прокормимо.

Вован запихнув гроші у внутрішню кишеню піджака й вирушив на базар. Їхалося й торгувалося без пригод. Купив за вручені дружиною гроші трьох кабанчиків, помістив їх у багажник, щілінку залишив, щоб на задихнулися. По дорозі додому один раз зупинився, щоб перевірити, чи поросятка на місці. Усе було гаразд.

Під'їхавши до воріт, голосно посигналив. Із хати вийшла дружина з дочками, щоб роздивитися, що ж господар купив. Задирака відкрив багажник.

– Тут два кабанчики. Чому два? – здивовано запитала дружина.

– Як два? – здивувався Вован. – Я три купував.

По багажнику, весело підштовхуючи під боки одне одного, ходило двоє поросят.

– Диво дивне. Де ж ділося третє? – роздумував Вован.

Дружина й дочки мовчки дивилися на господаря - покупця. Він не знав, як пояснити таку оказію, тому взяв мішок, щоб занести до хліва хоч цих двоє. Та мішок порвався й одне поросятко кинулося в поле. Сімейство почало його ловити, забувши про друге, яке гуляло по багажнику. Добре хоч утекти не встигло, бо наспів сусід. Тим часом яюсь зловили перше, загнавши його в загорожу для гусей. Цих двоє таки вкинули в хлівчик. А де ділося третє, то Вован не знає й до цих пір. Але кожного разу, коли відкриває багажник, то його згадує.

Винуватець

Зима цього річ насипала снігу в садку деревам по самі крони. Та й ось морози вдарили під тридцять.

– Собаку вигулювати потрібно в будь-яку погоду, – роздумував Данило Скакун, хоч виходити з хати не дуже хотілося.

Усе ж одягнув теплу куртку, начепив на голову жінчину в'язану шапку й відпустив на прогулянку улюбленого пса Бовдура.

Собака з радості побіг першим чином під яблуні. Він, обнюхуючи кожну яблуньку, піднімав задню праву лапу. «Нехай побігає, – подумав Данило. – Нехай набігається».

Мороз же ціпив усе більше й більше. Щоб не мерзнути, Скакун покликав собаку, зловив його за ланцюг і прив'язав до будки. У наступні дні Бовдура Данило більше в садок не пускав. Боявся морозу. Та й коли потеплішало, то гуляв нечасто.

Ось настала весна. Дерева почали розпускатися, викинули перші зелені листочки. А яблуні залишилися голі, без листків.

– Це, мабуть, тому, що собака під ними лапу піднімав, – зробив висновок Данило.

Він не подумав, що сувора зима яблуні виморозила, і в тому, що вони пропали, винив Бовдура.

Не раз, сидячи за келихом пива в місцевій забігайлівці, Данило повчав односельців:

– Якщо буде мороз і ви собак надумаете відпускати в садок, то не здумайте навіть думати. Ваш собацюра дерева перепортить. На власному досвіді знаю. Яблуні то точно повсихають, і яблучка не скуштуєте. Я це вже по собі знаю.

Марко під жінчиним струмом

Маргарита Столяр нарешті цього літа переконала чоловіка Марка в тому, що треба зробити ремонт у квартирі.

– Он усі сусіди поробили, а ми що – гірші?

Марко відступив. Тим більше, що не йому прийшлося той ремонт робити. Маргарита найняла майстрів. На початок серпня вже й закінчили.

– Гарно, але в зал потрібно нову люстру купити, – заявила дружина. – Я її вже намітила. Просто супер. Коштує дві тисячі сто гривень. Я куплю, а ти повісиш.

– Та ти що? Не полізу я до електрики. Я струму боюся, як вогню. У дитинстві я зубами провода до радіо зачищав, то мене так тарахнуло, хоч там вольта чотири, може, є, а тут люстра й двісті двадцять. Не полізу.

Не дивлячись на таку реакцію чоловіка, Маргарита пішла в магазин і купила за дві тисячі сто гривень облюбовану люстру. Вручила її Маркові, щоб річ зібрав до купи. Години три пропорався чоловік, але все зробив так, як треба. Виглядала люстра суперово.

– Ну що? Чіпляємо? – приступила Маргарита.

– Не буду я її чіпляти, – відмахувався Марко. – Я струму боюся. Клич електрика.

– А що? У тебе руки не з того місця ростуть? Он як гарно ти її зібрав. А електрику могорич прийдеться ставити. То краще я тобі його поставлю. Бери стола, став на нього стільчик і лізь. Я люстру подам і стільчик потримаю. Запобіжники я вже викрутила. Так що лізь сміливо.

Не хотілося Маркові далі перечити дружині. Зітхнув лише й почав готуватися до такої відповідальної роботи. Підтягнув стола, поставив стільчик, роздягнувся до трусів, щоб одяг не мішав. Тоді виліз на стілець, а Маргарита подала люстру й тримала стільчик, щоб чоловік не впав.

Марко якраз узявся до проводів, як Маргарита підняла вверх голову (їй цікаво стало, як же чоловік люстру прилаштує) і побачила картину в чоловікових трусах.

Корова з переляку вдарила задньою ногою по відру, Жанна з несподіванки відсахнулася назад. Стілець, на якому вона сиділа, перекинувся, і вона впала спиною на гній. Ще й відро боляче вдарило по коліну. А десь зовсім поруч, ніби в насмішку, все лунало «Расцвєталі яблоні і груші». Бо Любка Поляниця час від часу надзвонювала. Думала, може, злодій усе-таки візьме й натисне кнопку слухавки, то можна буде домовитися.

Жанна, брудна й сердита, швидко провела розслідування. Уже через три хвилини виявила в хліві велосипед, сумку й мобілку, що ніяк не вмовкала. Зразу ж по гарячих слідах влаштувала Васі справжній допит. Так що чоловік у всьому мусив зізнатися. Подумки жалів, що через цю крикливу непотріб так по-дурному погорів. Жінка не вгавала, обзиваючи Васю то дурнем, то злодюгою, то зарізякою, і все тикала під ніс мобілкою, з якої лунала така тепер остогидла мелодія. Вася ж не допетрав, що її можна було вимкнути. Або просто викинути.

Схопив украдений велосипед, почепив на руль сумку з мобілкою й доставив усе туди, де взяв. Це було в суботу ввечері.

А в неділю вранці Любчин Семен ішов понад своїм городом на риболовлю й раптом почув: «Расцвєталі яблоні і груші».

Глянув: лежить велосипед, якого він Любці подарував, на ньому сумка, а в сумці розривається телефон. Семен злорадно усміхнувся:

– Роззяво, мені докоряєш, що я все забуваю. А сама... Не треба велосипеда на полі лишати з сумками й телефонами. Прийду додому з риболовлі, то я тобі випишу.

Постояв. Подумав. І взяв велосипед із сумкою й телефоном на річку, щоб часом хто не вкрав. А сам усе посміхався й придумував, що скаже вдома дружині.

Призовники

Був травень 1972 року. Прапорщик Курєдов о дев'ятій ранку вишикував призовників для відправки їх на збірний пункт у Здолбунів.

– Сьогодні відправляємо передостанню партію майбутніх вояків, – оголосив він. – План по набору ми виконуємо. Сьогодні навіть один із вас лишній. Треба відправити чотирнадцять чоловік, а вас є п'ятнадцять. Так що, Петро Бур'ян, вийти зі строю. Можеш їхати додому, в армію підеш іншим разом. Усі інші марш в автобус.

Курєдов прослідкував, щоб усі призовники сіли в автобус, вручив особові справи керівнику групи, а особову справу Бур'яна поніс у кабінет. Здивований такою непередбачуваною подією, Петро поплівся за прапорщиком. Зайшов за ним у кабінет і почав просити, щоб Курєдов змилостивився над ним.

– Як же я додому явлюся, – почав Бур'ян. – Мене всім селом в армію проводжали. З мене дівчата сміятися будуть. Скажуть, що у військкоматі якусь у мені фальш знайшли. Ні одна ж заміж за мене не піде. Візьміть мене в армію.

– Ти чув, що я сказав? – перебив Бур'яна Курєдов. – Ми план набору майже виконали. Ти лишній. Восени підеш. Марш з кабінету.

Бур'ян, похнюпивши голову, вийшов із кабінету, сів біля дверей і почав обдумувати ситуацію. Прапорщик покликав чергового по військкомату й дав тому доручення:

– Дзвони в Милячі в сільраду, щоб на шістнадцяту в моєму кабінеті був Гнат Конопля.

– Коноплі через два місяці буде двадцять сім, – почав черговий. – Він до весілля готується. Яка йому армія?

– То через два місяці, – осадив чергового Курєдов. – А останню партію відправляємо завтра. Конопля в мене приз заслужив. Іди дзвони.

Підслухавши таку розмову, Петро Бур'ян поплівся в магазин. Купив дві пляшки горілки, палку ковбаси, хлібину й знову повернувся в кабінет Курєдова. Просунув голову в двері й почав:

– Я тут, цеє, могорич приніс. Відправте мене в армію. Дайте особову справу, я сам у Здолбунів поїду.

– Ще чого не було, – закричав Куроєдов. – Буду я різним салагам особові справи на руки давати. То, між іншим, документи, а не просто бумажки. Так що не сердь мене, їдь додому.

Опустивши голову, поплився Бур'ян у райвійськкоматівський садок, ліг під яблунею. Рівно на шістнадцяту годину у військкомат явився Гнат Конопля. З кабінету Куроєдова посипалася перепалка. Кричав прапорщик, відсварювався Гнат. Через півгодини вийшов сердитий Гнат Конопля, тримаючи в руках повістку. Бур'ян виліз з-під яблуні, підійшов до Гната, щоб йому поспівчувати.

– Чого це «прапор» на тебе так з'ївся? – запитав Петро.

– Та розумієш, цей гад згадав стару обіду. Згадав, як він перед усіма опростоволосився. Десять років назад приїхав цей «прапор» на кабана полювати. Мій батько лісником працював. Ото ж приїхав він постріляти по кабана, але нічого не підстрелив. Усі кабани поховалися. Видно, почули дух цього прапорщика. Я припер три слоїки горілки, два слоїки сала. Ми теє все компанією вмолотили. Куроєдов добряче хильнув і почав хвалитися, що він найкращий стрілок по пляшках. Я мотнувся по лісі, назбирав пляшок. І почалися стрільби. Куроєдов пальне – мимо. Я стрільну – пляшка на скалочки. Він бахне – мимо, я пальну – тільки скло сиплеться. За таку стрільбу похвалив мене тоді Куроєдов, запитав, чому я не в армії, і пообіцяв приз із сюрпризом за те, що я самого прапорщика Куроєдова обстріляв. Усе, думаю, заgrimлю в армію. А він мене не кличе й не кличе. Так я без армії майже до двадцяти семи проваландався. Через два місяці буде двадцять сім. Одружитися вирішив, а тут на тобі: сюрприз від Куроєдова.

– Фути-нути, тобі не позаздриш, – поспівчував Бур'ян. – Пішли в кафе.

Повів Петро Бур'ян невеселого Гната Коноплю в кафе. Виставив пляшку, яку підготував прапорщику, замовив два пива, дві тараньки, порізав ковбасу. Приятелі випили по одній, по другій, по третій.

– А тепер слухай мене, – почав Бур'ян. – Завтра ти явишся у військкомат не на дев'яту, а на десяту годину. Придумай щось таке, щоб автобус запізнився. Завтра останню партію відправляють, для тебе більше призову не буде, так ти й відкосиш від армії. А за тебе я в армію піду.

Ніночка покірно пішла в спальню. А вже вранці роздумувала:

– Яка я дурна. Можна було ту роботу і в школі перевірити. І чоловік не сердився б.

З тих пір, навчена відношенням чоловіка до зошитів, Ніна Іванівна Булка перевіряє їх в основному в школі. А як не встигає, то й дома, але тільки тоді, коли чоловіка немає з роботи. І зразу ж ховає їх у сумку, так що Іван Булка зошитів у хаті ніколи не бачить.

І з того дуже задоволений.

Мобілка

Любка Поляниця йшла додому пішки. Велосипед, якого подарував їй Семен, украв якийсь злодій. Тієї п'ятниці Любка поїхала в поле, щоб оглянути грядку з картоплею. Поклала свій новий велосипед край поля й пішла подивитися на картоплю: жуки її якраз доїдали. Полюбувалася на колорадського інтервента, вернулася до своєї техніки, а її ніби вітром здуло. Побачила тільки, як у бік Микулина хтось поїхав.

– Мабуть, моїм велосипедом, гад, – подумала Любка. – Я ж на велосипед почепила сумку. А в сумку поклала мобілку. Тож, виходить, злодій забрав і велосипед, і сумку, і мобілку.

Побігла вона в найближчу від города хату, попросила телефон і подзвонила на свій номер. Ніхто слухавки не взяв. Чоловікові про пригоду не зразу, але розповіла.

А микулинець Вася з Любчиним новим велосипедом якраз доїжджав до магазину. Пива так захотілося попити, що край. А із сумки, яка висіла на велосипеді, пролунало: «Расцветалі яблоні і груші». Вася мусив утікати від магазину. Навіть пива не випив.

Заховав він велосипед і сумку в хлів. Прикидав добре сіном і пішов у хату. В обідню пору Васіна дружина Жанна пішла в хлів подоїти корову. Та лиш тільки перші струмені молока вдарили в дійницю, як раптом неподалік пролунало: «Расцветалі яблоні і груші».

Доперевірялася

Іван Булка, шофер місцевого підприємця, сьогодні повернувся з рейсу загодя. Усі товари розвіз і щасливий поспішав додому. Уже почало темніти. Іван тишив себе надією, що дружина дома, що все в господарстві попорано, що вечеря готова. Дійсно, усе було так, як він і мріяв. Іван прийняв ванну, повечеряв і готувався влягтися в ліжко. Кохану попередив:

– Ти, любя моя, довго не засиджуйся. Лягай спати з чоловіком. Я ж сьогодні раніше прийшов.

Булка розстелив постіль, ліг і чекав.

Його дружина Ніночка, учителька російської мови місцевої школи, натяки коханого чоловіка зрозуміла зразу ж. Вона теж прийняла ванну, одягнула нічну сорочку й готова була скочити в ліжко. Та раптом згадала, що один зошит залишився неперевіреною. Перш ніж іти в ліжко до чоловіка, Ніночка вирішила проглянути ту невідомо-як виконану роботу. Вона ввімкнула настільну лампу й схилилася над контрольною учня, одночасно поправляючи зачіску, щоб висушити волосся.

Таке чекання Іванові здалося занадто довгим.

– Що то є? – розмірковував він. – Помилася. Накинула щось на себе – і в ліжко. А чого ж вона гуму тягне?

Покликав:

– То ти йдеш спати? Скільки ж можна вовтузитись?

– Іду, іду, – відповіла дружина, продовжуючи читати контрольний твір учня. – Ще хвилинку почекай.

Пройшло дві хвилини. Іван чекав кохану Ніночку, а Ніночка дочитувала контрольну й до чоловіка в ліжко не поспішала.

– Та скільки ж таку наругу над собою терпіти можна? – схватився з постелі Іван. – Скільки я раз маю кликати?

Він увірвався в кімнату, де дочитувала роботу дружина, скрутив зошити в жмут і кинув їх у грубку.

– Я сказав спати – значить, спати. А то вона серед ночі зошити затіяла. У тебе на першому місці чоловік повинен бути, а не зошити. Марш у ліжко.

Тепер щасливий Гнат замовив випивку й закуску. Коли замовлене випили й з'їли, то розійшлися в різні сторони: Гнат поїхав додому, а Петро на залізничний вокзал, щоб там переночувати.

О восьмій ранку Петро Бур'ян уже був у райвійськкоматівському садку під яблунею. Посидівши півгодини, пішов у магазин, щоб купити цигарок. На дев'яту годину поз'їжджалися призовники. Не було Гната Коноплі. Прапорщик Курєдов нервово перекладав особові справи. Потрібно було відправляти партію на збірний пункт, а призовника нема.

Прапорщик Курєдов кинувся до чергового:

– Де той Бур'ян? Клич його сюди.

– А я звідки знаю де? – відповідає черговий. – Я за Бур'яна не відповідаю. Сидів тільки-но під яблунею, а де дівся – не знаю.

– Він не міг десь далеко зайти. Знайди його, а я за тебе почергну.

Черговий кинувся на пошуки Бур'яна. Заглянув у кафе – нема, за кафе – нема. Кинувся в «Продукти» й полегшено зітхнув.

– Давай швидко за мною. Тебе прапорщик шукає, – випалив, перевівши подих.

– Почекає, – відповів спокійно Бур'ян. – Я зараз цигарок куплю, пивця посмакую, щось перекушу й прийду.

– Яке пиво, яке перекушу? Прапорщик злий, як чорт. Треба партію призовників відправляти, а одного з Миляч нема. Так що виручай. На мої цигарки й бігом за мною.

Черговий тицьнув Бур'яну цигарки й потягнув до військкомату.

Курєдов із нетерпінням чекав повернення чергового з призовником. І коли обоє зайшли в приміщення, прапорщик закликав у кабінет Бур'яна.

– Ну, що ж, – почав розважливо Курєдов. – Виручу я тебе. Якщо ти так рвешся в армію, то давай, що ти там у сумці маєш, і дуй в автобус.

Бур'ян дістав із сумки пляшку й поставив її на стіл.

– А друга де? – здивовано запитав прапорщик.

– Випарувалась, – відповів Петро. – Треба було вчора брати. А ще я за ніч передумав іти в армію.

– Знаєш що? – злякався прапорщик. – Нічого чути не хочу. Дуй в автобус.

Бур'ян із легким серцем сів в автобус, і команда вирушила на збірний пункт. Куроєдов полегшено зітхнув. План по набору виконано, чекай премії. Ще й пляшку заробив.

На десяту годину у військкомат явився Гнат Конопля. Він оцінив ситуацію. Побачив, що призовники вже відправлені, і вирішив познущатися з прапорщика.

– Вибачте, запізнився, – почав він. – В автобусі посеред дороги колеса прийшлося підкачувати. І то всі чотири. Моєї вини тут немає. Можете міліціонера запитати. Він зі мною їхав і теж на якусь нараду запізнився. Відправляйте мене в армію.

– В яку армію?– здивувався Куроєдов. – Я вже всіх відправив, коли ти ще колеса підкачував. План по військкомату виконано. Тобі он через два місяці буде двадцять сім, їдь додому й до весілля готуйся.

– Відправляйте мене в армію, – розходився Гнат. – Відслужу – тоді й одружуся, наречна сказала, що почекає.

– Додому їдь, – відсварювався прапорщик. – Нікуди я тебе не відправляю. І я не маю чим.

– Автобус найміть. План перевиконаєте.

– Що? На тебе одного автобус? Ти такий великий пан?

– Я зараз піду в райком і скаржу на вас накатаю. Чого це ви повістки даєте, а в армію не берете?

– А де твоя повістка?

Гнат простягнув папірця. Прапорщик вихопив із руки Гната повістку й порвав її. Витяг з-під стола пляшку, яку йому подарував Бур'ян.

– На, – мовив Куроєдов, – і щоб тебе на тій вулиці, де райком, ніхто не бачив.

Гнат Конопля спокійно взяв пляшку, запхнув її в кишеню.

– Як не везе, то й не везе. А я так хотів в армію, – сумно промовив.

А в Милячах дві родини, нічого не підозрюючи, повним ходом готувалися до весілля. Гнат, щоб не тривожити рідню, нікому нічого не говорив. Тільки напередодні ввечері, пригощаючи в чайній хлопців, попросив:

– Завтра вранці прийдете на автобусну зупинку. Поки водій буде обіличувати пасажирів, ви тихесенько поспускаєте колеса. Але так поспускаєте, щоб він хоч до Заслущя доїхав. Там люди досядуть і

– А я говорила, що він приїде. Мій Йосік приїхав, він мене й на краю світу знайде, – щасливо лепетала. – Тату, ідіть кличте гостей.

Поки батько обійшов гостей, поки ті, що вже повкладалися спати, повдягалися й прийшли до подвір'я Коробок, промайнула ще година.

Підтягнулися й музики. Заграли якусь сонну мелодію. Гості, що прийшли першими, втиснулися в «РАФ» і поїхали до сільради.

Ніколи ще Тихін Семенович Кур'ят не розписував молодят після опівночі та ще й після хрестин, на яких добряче посидів. Отож вручав він їм свідоцтво без краватки, а тільки в накинутому на тільняшку піджаку. І стояв, як ніколи тут, у домашніх тапочках.

А Таньку, уже сидячи за столом, майже добив своїми словами її молодий чоловік. Він, звертаючись до тещі, промовив:

– А жити, мамо, ми будемо у вас. Ну його, те місто. Оті грохоти міські. А тут у вас природа, ягідки, грибочки. Так що житимемо у вас.

Танька, слухаючи чоловіка, усе ширше й ширше розкривала рота від здивування.

Швидко й повернувся.

– Не будуть вони розписуватися, – ледве переводячи дух, випалив хлопець. – Нареченого нема. Він, зараза така, не приїхав, а Танці другого жениха не знайшли. Так що можете йти на хрестини.

Кур'ят замкнув кабінет, вхідні двері сільради й почимчикував до рідні, де на нього чекали найдки й напитки. Секретарка теж пішла по своїх справах.

Якраз тоді, за якимось сотим залізанням під «РАФ», дядько Степан усе-таки відкрутив злочасну тягу. Почали думати, як її вирівняти. Поклали тягу на асфальт і почали по ній стукати. Асфальт кришився, а тяга не рівнялася. Проморочилися довгенько.

– Треба ловити попутнього «КАМАЗа», – уніс пропозицію батько Йосипа. – Ті хлопці завжди з молотами їздять.

Стали чекати, поки проїде якийсь «КАМАЗ». Тим часом перекусили. Сонце вже йшло на захід. Зменшувався рух по автотрасі. Одинокі край дороги стовбичив без кермової тяги Йосипів «РАФ».

Через годину, коли почало сутеніти, десь вдалині заблмало світло, а потім почувся гуркіт мотора. Кожний із очікуючих думав: «От би це був «КАМАЗ»». А це «КАМАЗ» і був. Шофер грузовика ще здалеку побачив людей, які молили його зупинитися. То ж зупинився, вислухав прохачів. У нього знайшовся молот. За допомогою уже двох молотів швидко вирівняли тягу. Йосип поліз її закручувати. Біля двадцять першої ремонт було закінчено. Дем'ян, із вдячності за допомогу, вручив шоферові «КАМАЗа» горілку й закуску, яка залишалась, побажав щасливої дороги.

Весільний кортеж продовжив рух до нареченої.

Там так і стояли накриті столи. Гості ж, обговорюючи подію, розійшлися по домівках.

Батько Тетяни, щоб самому не сидіти в шалаші цілу ніч, запросив до столу двох своїх кумів і почав пригощати.

Аж ось біля одинадцятої вечора до двору Коробок під'їхав «РАФ». Це був наречений із весільними гостями. Йосько посигналив коханій «фа-фа».

Танька у весільному вбранні вискочила на вулицю. Вона так і не перевдягалася.

будемо колеса підкачувати.

Хлопці так і зробили, як просив Гнат. Так через колеса Гнат Конопля не попав в армію, хоча до двадцяти семи йому було ще два місяці й ішов ще призов.

А Бур'ян попав служити в Москву в Генеральний штаб. Возив на «Волзі» одного із заступників Начальника Генштабу. Возив і його дочку. І довозився до весілля. Отримав за це від тестя в подарунок квартиру в центрі Москви й новеньку «Ладу». Живе Петро приспівуючи. Двох діток із дружиною виховує, часто згадує прапорщика Куроедова. І Гната Коноплю.

Бичок розбрату

Багатолітній та досвідчений заготівельник сільпо Дмитро Голик приїхав до своєї матері, учительки – пенсіонерки та ще й колишньої класної керівниці, погостювати. Коли встали із-за стола, мати попросила:

– Сину, я бичка виростила. Прийми. Усе ж буде добавка до пенсії.

– У мене замовлень – во, – провів рукою по шиї син, – але від вас прийму. Через тиждень приїду.

Дійсно, рівно через тиждень приїхав син – заготівельник по бичка. Обдивився його й мовив:

– Забираю. Плачу за 600 кілограмів.

– Чому 600? – здивувалася мати. – Я вчора на фермі важила. Його вага 750.

– Мамо, – на те їй син. – Ви хочете, щоб я, досвідчений заготівельник, прийняв товар і не мав навару? У моєму ділі родичів нема. Плачу за 600.

– Злодіяко, паршивцю, – розійшлася мати. – То це я такому тебе вчила? Такому виховувала? А я думала, що по якійсь сотні внукам вділю, чоботи собі куплю, плитку електричну. А ти... Ось за які кошти ти хороми збудував і машинами перебираєш, як циган кіньми. Їдь у свої хороми. Без тебе бичка здам.

Син, похнюпивши голову, пішов мовчки до машини.

Через день мати здала бичка іншому заготівельнику, який обманув її тільки на двадцять кілограмів.

Модниця

Десятикласниця Маня Крук поспішала в школу на вечір. Вона мала бути ведучою, тому підфарбувалася, як уже вміла, одягнула міні-спідничку й новесенькі ажурні колготки. Тож іде собі, слова ведучої повторює. Назустріч – ні душі. Лише в стороні, метрів за тридцять, гуси пасуться. Отож іде Маня, крім слів ведучої, ні про що більше не думає.

Тим часом гусак відірвався від стада й кинувся до модниці. Догнав її і...

– Ой, – скрикнула Маня, відчувши різкий біль у нозі, і присіла.

Оглянулася й побачила гусака, який, ущипнувши її за ногу, уже поспішав до гусей. Мало того, що синяка поставив, то ще й колготки порвав. Ледве не плачучи, Маня подивилася ще раз на гусака, терла ногу й сердито вичитувала:

– І чого ти, заразо гусяча, погнався за мною? І що ж ти наробив? І що ж мені тепер робити? Навіщо колготки порвав? Засмажити б тебе, придурка.

Вона відійшла за кущ калини, нагнулася й зняла зіпсовані колготки. Ще раз зі злістю подивилася на стадо гусей.

– Як же йти на вечір? – бідкалася далі. – Спідничка ніби на місці. Порвані колготки зняла. А синяк на нозі? Але куди дінешся? Я ж ведуча.

Маня оглянулася на стадо, відшукала очима гусака, показала йому дулю й продовжила ходу. Хоч і з зіпсованим настроєм, та все ж пішла на шкільний вечір.

а скільки ще до села, то й не знаю.

На той час подвір'я нареченої було забите гостями. Присутні готові були йти у весільному кортежі в сільраду, але не було нареченого. Танька весь час поглядала то на годинник, то у вікно. Нареченим і не пахло.

Гості шепталися:

– Оце-то весілля. Невже підманув?

– А скільки наготовлено.

– Треба їй негайно іншого жениха знайти й хай ідуть розписуються. У Чермені така ж okazія була, то підговорили сусідського хлопця, щоб він одружився, щоб їжа весільна не пропала. Правда, перед цим його добре напоїли, щоб не соображав, що робить. І нічого – розписався. І зараз добре живуть.

– А де ж ти Таньці сусідського хлопця знайдеш? Вона від наших хлопців носа відвертає. Знайшла собі міського – от і має клопіт.

– А все ж давайте внесемо Таньці таку пропозицію. Може, вона погодиться. Іди ти, Мокрино, ти в нас дипломатка, то її умовиш.

Мокрина пішла з пропозицією до нареченої, але в кімнату зайти не змогла. Танька всіх повиганяла й закрилася на ключ. Не знаходила собі місця, ходила туди – сюди.

У шалаші стояли холодні закуски й пляшки з горілкою. Пилип Мотуз умудрився потягти зі столу дві пляшки, поманив у садок Кир'яна Ступу, Спиридона Галушку й Оверка Паська. Весілля ще не починалося, а дядьки перешилили по пару стопочок і різалися в дурня. Деякі жінки під виглядом, що в печі ще не догоріло, потроху покидали подвір'я нареченої.

Сільський голова Тихін Семенович Кур'ят разом із секретаркою нетерпляче чекав на молодят у сільській раді. Минула чотирнадцята, а молодята не йшли. Голова спішив на хрестини, тому все йорзав на стільці. Що ж таке? Уже два рази племінник прибiгав кликати дядька за стіл. Тихін Семенович вийшов на вулицю, підкликав якогось хлопчика й дав йому доручення:

– При до Коробок, до тих, що весілля сьогодні, і скажи, хай негайно йдуть розписуватись, а то я сільраду закрию й на хрестини піду. Жени й усе це передай.

Малий тільки пилюка закрутилася.

– Кермову тягу погнуло. Треба її знімати й вирівнювати або ставити нову. А щоб вирівняти тягу, треба два великих молоти. Один у нас є, я в багажник на всяк випадок вкинув, а другого молота треба позичити в якогось водія. А чого ж тяга погнулася?

– Солому переїхав, – оправдовувався Йосип.

– Від соломи тяга не погнеться, – вів своє батько.

Тоді Йосько підійшов до злощасної купи соломи, розворушив її ногою. Посеред дороги, прикритий соломою, лежав камінь.

– Оце то так, – почухав потилицю Йосько. – І яка ж зараза мені таку свиню підсунула?

Він перекотив камінь у корчі, щоб іще хто не попався в таку халепу, і пішов до «РАФа». З-під сидіння авто витягнув старий одяг, перевдягнувся й поліз відкручувати тягу. Як не старався Йосип, але не відкрутив. Змінивши сина, під «РАФ» поліз Дем'ян. Тяга не піддавалася. Дем'яна змінив дядько Степан. І він не зміг відкрутити тягу. Потім по черзі під автобус лазили Йосько, Дем'ян, дядько Степан. Минула дванадцята година.

До розписування молодят у сільраді лишилося якихось півтори години. Тяга не відкручувалася.

Почали радитися:

– Ех, якби болгарку сюди, то й проблеми не було б.

– А підключиш її куди? До дерева?

– Відріжеш тягу, а як причепиш? Зварювальний апарат треба.

– Ану, дайте-но я молотом постукаю, – вніс пропозицію Йосип і знову поліз під авто.

Він постукав молотом по тязі й приступив до її відкручування. Весільні гості до чотирнадцятої години сиділи в «РАФі» й тільки шепталися. А коли вже стрілка годинника перевалила за чотирнадцяту, почали вголос:

– А що зараз наречена робить? У сільраду треба йти, а жениха нема. Я собі уявляю.

– Що ти уявляєш? Якби мій на наше весілля таке витворив, я б йому волосся з бороди повиривала б.

– А у нас весілля зимою було, то ми в сільраду поки доповзли по кучугурах, то на цілу годину запізнилися – і нічого.

– На годину – то нічого, а нам ще дві години до Рокитного їхати,

Б а з а р н и к и

Гнат Федорович Сміян їхав підводою з базару. Купив парочку поросят. Радів, що купив своєчасно й дешево. Іде Гнат, радіє, а назустріч йому сусід .

– Куди преш? – питає Сміян .

– Так на базар. Розумієш, заспав трохи. Та ще й у велосипеда колесо спустило. Прийшлося лагодити. Хочу подивиться поросят.

– То чого на базар пертися? Поїхали зі мною, на поросят у мене подивишся.

Приїхали додому Сміяна.

– Наталочко, – каже Гнат Федорович, – винеси дядькові ослінчика. Нехай подивиться на поросят.

Подивився сусід на поросят. Подивився й питає:

– А за скільки ж ти їх продаси?

– А я їх не продаю. Ти ж хотів подивитися на поросят, а не купувати. От і дивись.

Злості сусіда не було меж.

Б а б і в щ и н а

Зима того року була затяжною. Кінчався березень, а морозець ціпив і ціпив. Дороги попідмерзали і йти по них було любо. Навіть через лужок, хоч доріжку на ньому шовесни так розвозило, що пройти можна було тільки в гумових чоботях. Ця доріжка – найкоротший шлях до школи.

Аж тут різко потепліло. Із самого ранку припікало сонечко, сповіщаючи, що весна вже прийшла й прогнала морози.

П'ятикласниця Саша й третьокласниця Галя, двоюрідні сестри, поскладали в сумки все необхідне, взули гумові чобітки й через лужок направилися в школу. Якось по грязюці пройшли півдороги. Треба було перейти ще й калюжу, яка невідомо коли взялася посеред дороги.

Першою в калюжу увійшла Саша й загрузла. Спробувала вийти із грязюки й не змогла. Чобітки засмоктувало. Хотілося стати на щось тверде.

Саша тоді звернулася до третьокласниці Галі:

– Бачиш, я застрягла. Рятуй мене. Знімай свою сумку й подай мені. Та швидко!

Галя, нічого не підозрюючи, зняла свою сумку й подала сестрі. Та швиденько кинула її в грязюку, витягла одну ногу із чобітка, стала на сумку. Потім витягла другу ногу, теж стала на сумку, витягла свої чобітки, взулася й вискочила на сухе. Сумка залишилася лежати в калюжі.

– А чого ти свою сумку не кинула?– крізь сльози запитала Галя сестру.

– Я з ляку й не подумала, – оправдовувалася Саша. – До речі, а хто з нас молодший? Хто старших повинен слухати? Так що сумка твоя правильно лежить. Не плач, зараз я попробую її дістати.

Саша окинула оком навкруги, побачила палицю й нею якось витягла сумку з калюжі. Сестри стояли й роздумували, куди йти: в школу чи додому.

– Тільки не додому, – жалібно ахнула Галя. – Як із такою сумкою додому? Що мені батько скаже?

– То тоді йдемо до тітки, – порадила Саша.

Дівчата обійшли калюжу й пішли до будинку тітки Жені. Побачивши на своєму подвір'ї дівчаток, тітка запитала:

– Чого це там на лужку ви так довго копошилися? Що там шукали? Я за вами давно спостерігаю.

– Я в калюжі загрузла, – промовила Саша. – Ось гляньте. І вона показала на чобітки й сумку.

Тітка запросила дівчат до хати. Поки вона почистила їх взуття й довела до пуття забруднені книги й зошити, то уроки закінчилися. Дівчата від тітки пішли додому. Але пішли в обхід, щоб знову не влізти в калюжу.

– Ой мамо, – перебила дочка. – Нічого ви не розумієте. Ідіть собі на кухню.

Мати встала, мовчки вийшла з кімнати.

Дівчата, ровесниці Таньки, крутилися біля нареченої, поправляли плаття, зачіску, підфарбовували вії та брови й у перепалку матері та дочки не втручалися.

На подвір'ї кипіла робот. У шалаші застелялися столи, ставилися напої й холодні закуски. Планувалося о чотирнадцятій годині розписати молодих у сільській раді, а о п'ятнадцятій сісти за столи.

Наречена поглядала то в дзеркало, то на годинник. Чекала, коли ж настане та чотирнадцята, щоб уже стати законною Йоськовою дружиною.

І Йосип Мамчур теж рвався до коханої. Ще тільки-но почало розвиднятися, а він уже попіднімав рідню на ноги, керував, щоб швидше запихали в «РАФ» усе необхідне. У тому числі найдки та напитки.

– Дорога далека, – наголошував він. – Це аж за Рокитно треба їхати. Майже вся дорога лісом, так що ворухіться, нічого не забудьте. Краще приїхати раніше, ніж запізнитися на власне весілля. «РАФа» я сам поведу, бо ніхто ж із вас дороги не знає. А я вже раз у тещі був.

Рідня сіла в автобус, мати обсипала його пшеницею. Рушили. Їхалося добре й весело. Дядько Степан травив анекдоти, тітка Мар'яна заводила співи, а інші її підтримували. Минули Сарни десь о десятій ранку. Обабіч автотраси в основному ріс ліс. Йосько впевнено вів своє авто.

Аж ось побачив, що посеред асфальту лежить якась купа соломи.

– Що мені солома, – подумав, – на швидкості розмету.

Він додавив газку, пустив соломку між колесами. Раптом під низом «РАФа» щось заскреготало, почало клиннити кермо. Водій з'їхав на узбіччя, у весільному костюмі поривався заглянути під низ автобуса. Мати, побачивши, що син може вимазатися, накричала на нього й під автобус командувала чоловіка. Дем'ян, батько нареченого, виконуючи вимоги благовірної, без великого бажання поліз під «РАФ». Виповзши з-під авто, невесело повідомив:

Вітерець

Із поля Яків Чижик ледве тягнув ноги. Так напрацювався. Ішов повільно, несучи на плечах осмалений держак граблів. Сам теж був вимазаний сажею. Кожному зустрічному розповідав:

– Не дивуйтеся, що такий чорний. Добре, що не згорів. Хотів урятувати копицю. Отож підгріб я гарненько стерню, копичку соломи гарну зложив. А тут узявся вітер. Рвав той вітрюган від мене солому, але я переміг. Гарнесенько завершив копичку й рушив додому. Та край поля виявив клопоть соломи. Непорядок, думаю. Усе поле чистеньке, а тут якась купка все поле портить. Дістав я сірники й запалив ті залишки. Вітер підхопив вогонь – і по стерні до копиці. Я граблями почав полум'я збивати. Граблі легенькі, пластмасові, то що ви думаете? Я ними збиваю вогонь, а вони самі горять. Добіг вогонь до копиці. І спалахнула вона, мов свічка. Стояв я, дивився, нічого не міг вдіяти. І нащо я півдня з тою соломою пропорався?

Яків спльовував і чалапав до іншого зустрічного, щоб розповісти й тому, у яку халепу із соломою він ускочив.

Опівнічна церемонія

Таня Коробка, одягаючи весільне вбрання, крутилася перед дзеркалом і будувала плани на майбутнє:

– Ото сьогодні стану законною дружиною Йосіка – і в цьому хуторі не залишуся. У місті будемо жити. Там комфорт: туалет у квартирі, ванна...

Мати перебила:

– Який же це хутір? У нашому селі більше двох тисяч людей живе, а вона – хутір.

– Ой мамо, порівняли ви дві тисячі до шістнадцяти. У Кирилові шістнадцять тисяч живе, а може, і ще більше. То ото вже не хутір.

Слухаючи доводи дочки, мати здивовано повела плечима:

– А ми ж живемо – і нічого. І ти жила до вісімнадцяти літ, поки міста не понюхала й не зустріла свого Йосипа. Туалета їй у хаті бракує...

З армії Федю Опудала чекала вся рідня. Він повернувся статним і мужнім. У новенькій дембельській десантській формі. Аксельбанти прикрашали його форменний одяг, чоботи були начищені до блиску, свіженька підшивка біліла на кителі... Усе було на мазі.

Привітався Федя з батьком, матір'ю, сестрами й пішов оглядати господарство. Потиснув лапу собаці Шпроту, погладив kota Лемка, який здивовано підняв хвоста, не зрозумівши, видно, чому якийсь незнайомиць його гладить, і на всяк випадок царпнув гостя по руці.

Підійшов Федя й до гусака, який чомусь сичав на нього, присів, узяв його за шию і, покручуючи гусячу голову, привітався:

– У-тю-тю-тю-тю.

Гусак здивовано роздивлявся солдата й на привітання витягнув шию:

– Га- га-га.

Тоді знову засичав.

– У-тю-тю-тю-тю. Та чого ж ти сичиш? Чого сичиш? – допитувався Федя.

Гусак зрзову засичав і несподівано цапнув солдата за ніс. З обдертого носа закапала кров. «Дембель» випустив гусака й направився в хату, де вже був накритий стіл. А в хату пройти можна було тільки понад собакою. Шпрот із радості кинувся Феді на груди й посадив на його новому дембельському кителі два брудні сліди. Рятуючись від собаки, Федя відступив назад і наступив на kota. Пролунав дикий котячий крик. Почувши той крик, мати й сестри, випереджаючи одна одну, кинулися до вікна. Менша, щоб пробратися до вікна першою, лобом вдарилася в шибку. Посипалося скло.

Коли Федя зайшов у хату, сестри примочками почали надавати пристойного вигляду його носу. Тоді відтерли китель, поприбирали скло. Мати занавіскою прикрила отвір розбитого вікна.

Батько, виголошуючи тост, промовив, дивлячись у бік сина:

– За тебе, за носа, за вікно. А все гусак винуватий. Завтра він буде на столі, щоб «дембелів» не кусав.

Трубі «труба»

Ішов одного разу Лесь Лесько з хрестин із сусіднього села через радгоспний випас і наткнувся на трубу. Лежала вона майже на дорозі, довга, з солідним діаметром.

– Мабуть, метрів десять довжиною, – подумав Лесь. – І діаметр не менше сотки. Мені така труба буде треба. Дотягну. Я одинадцятиметрові балки з пустомитського лісу тягав і нічого, а то якась труба.

Від такої цінної знахідки Лесь Лесько вмить протверезів, ухопився за трубу й потягнув її через випас додому. Поки притягнув, то й стемніло. Цілу ніч думав, де ж сховати таке одоробало. І на ранок придумав. Трубу він розрізав надвоє. Одну половину прив'язав кінцем до вершечка яблуні й прикрутив дротом до стовбура.

– Ніяка зараза не здогадається, що труба прив'язана, – подумав він.

Справді, труба майже ховалася в зеленому листі. Другу половину цінної знахідки Лесь розрізав на дві ринви, бо потрібно було одну ринву причепити за хлівом, щоб вода кутка не підмивала. Другу ринву якось з горем пополам він утиснув у хлів.

Уранці, побачивши над яблунею гарматне дуло, сусід Леська Анатолій Толян уколів:

– Що то в тебе за гармата стирчить? З полігона притяг?

– Смійся, смійся, – прошептав про себе господар «гармати» й мовчки пішов за хлів. Оторопіло подивився на куток хліва. Ринви ніде не було. Навіть сліду на городі Лесько не знайшов.

– От нахабство, – розхвилювався, – навіть однієї ночі ринва не повисіла.

Подумавши трохи, витяг із хліва другу ринву, прилаштував її за хлівом, щоб куток таки не замокав. Під ринвою прив'язав собаку Матроса.

Не раз за ніч вставав Лесь і з ліхтарем виходив за хлів, щоб подивитися, як там ринва й собака. До четвертої години ранку все було на місці.

Прокинувшись, коли вже почало світати, Лесько штовхнув двері, та відкрити не зміг. Він штовхнув їх сильніше. Двері трошки прочинилися, на порозі щось заскавучало. Лесько ще раз штовхнув

– Могорич?– розпалася Валентина. – Краще розкажи, чого пляшки горілки в хліві валяються?

– Які пляшки?

– Не роби з мене дурну. Ті пляшки, що, може, вчора чи позавчора недопив. А я все думаю, що він тільки порать у хлів ходять. А він ще й смакує.

– Хто смакує? Чим? Які пляшки? Там тільки неповна пляшка сусіду Валіку лежала. Він же мав в обід попорати. То йому могорич. Він її повинен був забрати. Стоп. А чого ж він дзвонив, що обіцяного на мішку з товчею нема? Чого ж він дзвонив?

– Чого дзвонив, чого дзвонив, бо я ту пляшку переховала. У солому її засунула. Я звідки знала, що то ти йому могорич наготував.

– Він же до мене дзвонив, і я ж мусив сказати, де ключ від хати, щоб він у холодильнику собі щось узяв, якщо в хліві нема.

– Так він і взяв. І літрову пляшку, і півлітрову, і шампанське, і ковбасу, і бочок, і курячі стегенця.

– Що? І шампанське? І ковбасу? І літровку «Хлібного дару»? Оце так до тещі з'їздив. То давай я зараз у магазин зганяю й куплю по пляшці того й того. І ковбаси, звичайно. І бочка.

Якраз у цей час, щоб привітати Валентину й узнати, чи все нормально з господарством, з пучечком прив'язаних лугових квітів приплелися Валік і Костя.

– Сусіде, – ледве володаючи язиком, почав Валік, – якщо треба й завтра попорати, то скажи. Я вмг прибіжу. Все буде чин чинаром. Ти золотий сусід. А це тобі, сусідко, квіти.

Валентина з-під лоба дивилася на всіх, але квіти, хоч і не хотіла, взяла.

Скорочений на дві години робочий день Валентини завершився. Завперукарнею викликала свого шофера, авто повезло Валентину та її начальницю до хати іменинниці.

Коли під'їхали, Валентина, хоч і так було ясно, запропонувала:

– То що, Ангеліно Петрівно, зайдете на шампанське?

– Звичайно, зайду. Заодно подивлюся, у яких хоромах живе моя співробітниця. Тільки усе швиденько організуй. У мене ще справи.

Ангеліна Петрівна вийшла з іномарки й попрямувала за хазяйкою. Валентина кинулася до холодильника. А там ні шампанського, ні «Хлібного дару», ні «Пшеничної», ні ковбаси. Нічого з того, що було до її від'їзду з дому. Запідозрити, що таку пакость міг зробити чоловік, не могла. Він же в тещі. Валентина кинулася в курник, зігнала з кубла курку, яка тільки-но всідалася нестися, згребла, які там були, яйця, відшукала заховану в соломі пляшку й почала готувати яечню. Відкрила мариновані огірки, перець, підігріла тушковану капусту. «Хоч щось та на столі буде,» – подумала й, червоніючи, покликкала начальницю.

– Ну, шампанського я тут не бачу, – оглянувши стіл, промовила Ангеліна Петрівна, – а самогонка, видно, славна. Тільки-но із соломи. Наливай.

Тільки зараз побачила Валентина, що до пляшки причепилася соломина. «Як же я так поставила на стіл, що навіть не змахнула соломи?» – ганила вона себе, випиваючи перші сто грам.

А начальниця була в захваті від такого гостювання:

– Оце я розумію – натуральне, своє. Не те, що якісь коньяки розбавлені, банани кроплені чи кури з ГМО. Валентино, наливай ще.

Коли начальниця поїхала, іменинниця все думала й думала, як же вона попала в таку халепу. А ще й про те, як добре вона зробила, що ту пляшку самогонки сховала.

Під вечір приїхав від тещі чоловік.

– Ще раз вітаю мою кохану дружину з днем народження, – з порога випалив Гнат. – Так що отримуй подарунок. Я ж його вранці не вручив.

Гнат кинувся до схованки й дістав жіночий наручний годинник.

– Ось тобі, моя кохана, подарунок, – щиро прорік і поцілував дружину в щічку. – Став могорич.

двері, просунув крізь щілину голову й побачив, що на порозі мирно спить і не дає йому вийти з хати собака Матрос.

– Ах ти бамбуляко, чого ж ти не за хлівом? – гримнув на собаку господар і ще сильніше натиснув на двері. – А ланцюг твій де?

Собака, відчувши, що винуватий, бо хазяїна з хати не випускав, посунав до буди. Лесько кинувся за хлів. Ні ринви, ні собачого ланцюга, ні сліду, яким тягли ринву, не було. Тоді кинувся до яблуні й полегшено зітхнув: дуло його «гармати» стирчало в сторону випасу. Уже хотів іти в хату, але побачив під яблуною якісь сліди.

– Ага, хтось і тут копошився, – зробив висновок. – Але цей мій винахід не розкусив.

Щоранку, тільки-но прокинувшись, господар біг до яблуні. Цілий тиждень цінна знахідка була на місці. Лесько заспокоївся й у неділю вирішив поніжитися в постелі та встати трохи пізніше. Раптом пролунав телефонний дзвінок. У слухавці почувся голос Толяна:

– Сусіде, ти навіть вершок яблуні зрізав? Що, тобі дров не вистачає?

Не дослухавши запитань, Лесько кинувся до яблуні. Його «гармати» не було. Не було й вершка яблуні. І сліду, яким тягнули трубу, теж не було. Якийсь нахаба спрацювала чисто. Лесько спересердя сплюнув і зробив висновок:

– Як прийшло, так і пішло. Тепер хоч спокійно спати буду.

П а т е л ь н я

Власник фірми «Масло і сметана» Клим Сутулий сьогоднішню нараду зі своїми працівниками проводив стоячи, чим дуже здивував підлеглих. Протягом дванадцяти років було зовсім не так. Завжди шеф приходив раненько, всідався в крісло, обкладався паперами й проводив нараду. А в цей ранок він чомусь запізнився на дві години та й вистояв півдня, шпетячи підлеглих. Дивними були й наступні дії шефа. Він не закрився в кабінеті, не присів, щоб попиту кави, а пішов у цех. І так, ходячи від одного робочого місця до другого, протинявся цілий день. Так дивно повів себе Сутулий і на другий, і на третій день, і в наступні. Щоб розсекретити поведінку шефа, Ізольда Шнурок кинулася до секретарки.

– Іннчко, – солодко почала, – ти не знаєш, чого це Клим Георгійович так себе дивно веде?

– Я тільки знаю, що п'ять днів назад наш начальник із мою подружкою зустрічався. І ще знаю, що він із жінкою своєю, мабуть, посварився, – почала розкривати таємницю дивної поведінки шефа секретарка Інна й запнулася. – Більш нічого не знаю.

Вона згадала, що обіцяла подружці, хоч і свербів язичок, нікому нічого не розповідати.

Причиною ж дивної поведінки шефа стала його благовірна Оксана. Їй випало їхати на тижневі курси. Вона збрала необхідні речі, цмокнула в щоку Кліма й промовила на всяк випадок:

– Дивись мені тут.

У перший же холостяцький вечір Клим Сутулий запросив у гості подружку своєї секретарки. Поговорили, випили, закусили. Потім чомусь пішли в спальню.

А Оксану Сутулу, хоч і була вона дружиною відомого бізнесмена, у гуртожиток не поселили, тому змушена була на ніч повернутися додому. Зайшла вона в хату й побачила накритий стіл. На газовій плиті виявила ще гарячу сковорідку. Тоді заглянула в спальню й застукала чоловіка за любощами з якоюсь білоголовою особою. Оксана схопила ще не зовсім гарячу сковорідку й поставила чоловікові на голі сідниці. Щось зашипіло, почувся дикий крик її Кліма. Передбачаючи, що може й сама заробити стусанів, дружина кинулася з хати, побігла на сусідню вулицю до мами.

– А звідки ж ми йому подзвонимо?– засумнівався Костя.

– А на пошті ж телефон є.

Товариші пішли в центр села на пошту, щоб подзвонити Гнатові. Там була обідня перерва. Тож сіли на порозі й почали чекати завідуючу. Вона запізнилася на якихось півгодини. Хлопці кинулися до телефону. Валік нишпорив по кишенях, але ніяк не міг знайти номер, по якому треба було б подзвонити. Обнишпоривши всі кишені, нарешті знайшов. Почав набирати цифри. У слухавці щось шуміло, тріщало, чулися короткі гудки. Якось дозвонився:

– Сусіде? Ти що обіцяв мені залишити на мішку з товчею? Вже й обід пройшов, а обіцяного нема.

– Як нема? – здивувався Гнат. – Я ж залишив пляшку на мішку. Там праворуч мішок, подивись.

– Та нема її там. Мішок є, а обіцяного нема. Клянусь.

– Ну, якщо так, – знайшов вихід Гнат, – то йди до мене додому. Під бляхою вікна, що у веранду, лежить ключ. Бери його, відкривай хату і в холодильнику візьмеш те, чого не знайшов у хліві.

Постраждали від такого довгого очікування товариші кинулися до будинку Гната. Дійсно, під бляхою підвіконника вони знайшли ключ. Відкрили хату й холодильник. Там лежала ковбаса, бочок, курячі стегенця. У дверцятах – півлітрова пляшка «Пшеничної», літрова «Хлібного дару» та шампанське. Валік із Костею це все згребли в пакет, захопили буханку хліба й пішли на ставок.

– Бачиш, я ж казав, що Гнат – золотий чоловік, – хорохорився Валік. – Я ж казав, що він нас ніколи не підводив і не підведе.

Товариші сіли на березі ставка й почали пригощатися.

Валентину, незважаючи на те, що вона на роботу запізнилася, колеги зустріли привітно. Вони висловили приємні побажання іменинниці, жартували, чого запізнилася. Мабуть, коли перелазила через чоловіка, то за його майку зачепилася. Навіть завідуюча перукарнею розщедрилася:

– У такий визначний день відпускаю тебе, Валентино, з роботи на дві години раніше. Навіть додому підвезу. А в тебе в холодильничку, надіюся, щось знайдеться? А зараз, дівчата, працюємо, працюємо.

Валентина штовхнула під бік чоловіка, який солодко дрімав, скочила з ліжка, почала вдягатися. По ходу вияснила, чого чоловік досі валяється в ліжку.

– Якщо ти сьогодні на роботу не їдеш, то поїдеш до своєї тещі. Провідаєш її від нас двох, щось допоможеш по господарству. Попроси, щоб дав кабанчику в обід Валік. І ворухися, поїдемо разом: ти до тещі, я на роботу. А день народження нікуди не втече. Приїдеш, то й відсвяткуємо, – покерувала дружина

Гнат, як ошпарений, кинувся готувати їжу курам і кабанчику. Збігав до сусіда Валіка й домовився, що якщо той в обід попорає господарство, то на мішку з товчею знайде те, чого завжди шукає по «точках». На всяк випадок дав номер телефону тещі.

Гнат прогрів мотор своєї «копійки», чекав Валентину, щоб уже їхати.

Та, вийшовши з хати, кинула на заднє сидіння сумочку й чомусь подріботіла в хлівець. І побачила на мішку з товчею почату пляшку горілки. «От п []ндига, – подумала зі злістю. – Вчора, видно, почав і не встиг сховати. Я тобі, п []яню гопокажу».

Валентина взяла пляшку й засунула її під солому. «Розберуся з тобою, як від тещі приїдеш», – промовила сама до себе.

Тоді повернулася до автомобіля, сіла на переднє сидіння й грізно стукнула дверцятами. Усю дорогу до чоловіка не обізвалася ні словом. Він, бачачи її настрій, теж мовчав.

Валік не міг дочекатися обідньої пори, щоб піти порати господарство сусіда. Нарешті дочекався. Він пішов у хлів, сипнув якусь дещицю зерна курам, вкинув заготовлене кабанчику, знайшов мішок із товчею. Ніякої пляшки ні на мішку, ні в мішку не було. Валік заглянув у відра, за корито, за мішки із зерном – пляшки ніде не було. Пішов покликати свого товариша Костю. По дорозі розповів йому, як сусід просив попорати господарство, розповів про те, де мав бути захований стимул. Удвох вони перерили все в хліві, а пляшки не знайшли.

Валік запропонував:

– Гнат же золотий чоловік, він ніколи нас не підводив, завжди виручав. А тут така оказія. Пішли подзвонимо йому.

Клим довго не міг розшелепати, як гаряча посудина попала до нього в ліжко.

– Ти не телепатка? – запитав коханку. – Ложки, каструлі чи сковорідки не притягуєш? До тебе вони не прилипають?

– Ти сам телепат, – нахмурила брови подружка. – Це до тебе он сковорідки прилипають. І якась мара ніби-то промайнула в тебе за спиною.

Клим не придав значення цим словам, навіть і не здогадався, у яку халепу із жіночими курсами й тижневим холостякуванням ускочив.

На другий день на роботі він за спиною почув перешіптування:

– Пательня пішов.

Дивні погляди й шептання чулися й наступного дня. Але тим шептанням теж не придав значення. А вже ввечері, коли Клим, стоячи з кухлем пива, насолоджувався його п'яним ароматом, до нього за столик підсів хороший знайомий по бізнесу Гордій Бублик.

– Привіт, Пательня. Як справи? Жінка ще не приїхала? – випалив той ні з того ні з сього. – Сідай, я по сто «Немірова» замовлю.

Увечері шостого дня з курсів повернулася дружина Сутулого Оксана. Прийняла ванну, почала приступати до чоловіка:

– Я так за тобою сумувала. Чого ж ти, як я тебе обняти хочу, утікаєш? Милий, давай я тебе сильніше до себе притулю.

Оксана, стараючись притулити до себе чоловіка, тягнулася до його сидниць. Клим не знаходив у хаті місця, щоб сховатися від настирливої жінки. Йому тільки й хотілося, аби благовірна залишила його в спокої.

Тільки через місяць, лягаючи поруч дружини, почав:

– Згадав, люба, як ти з курсів приїхала й ганялася за мною по хаті. А я тебе тоді беріг, бо якоїсь зарази на озері набрався. Мабуть, водяної корости. А тепер все нормально. Можна жити, болячка пройшла.

– Та короста швидше пройшла б, якби ти розпечені сковорідки на плиті не лишав, – випалила Оксана. – Спи. Завтра поговоримо.

Дружина повернулася до Кліма спиною, а він довго не міг заснути, роздумуючи, яка його чекає розмова.

Бізнесмен

Розповідь Марка Невезучого – колишнього вчителя, а нині пенсіонера

Пропрацював я в школі 33 роки. Учив дітей малювати й співати. Дожив до такого періоду, що зароблене перестали платити грошима. Давали то муку, то меблі, якось запропонували фуфайку. Завіряли мене в районі:

– Беріть фуфайку! Це такий ходовий товар. Його ще й з вигодою продати можна. Ми за неї заплатили 50 доларів, а ви можете її продати за 150. Ще й навар буде. А не візьмете – плакали ваші грошики. Муки зараз немає

Подумав-подумав я і взяв. Правда, не знав, що робити з таким товаром. От одного разу телевизор мені й підказав. Якесь передача була про Мумбо-Юмбо. Така біднота в них. Ходять голі, босі. Ні фуфайок, ні кедів. От де, думаю, збуду я свій товар. Час є. Попереду відпустка. Тут якраз листоноша першу пенсію приносить. Попросив я у вчительки географії, теж пенсіонерки, глобус. Знайшов, де знаходиться те Мумбо-Юмбо, вирішив їхати в ті далекі краї. Правда, жінка мене не пускала, навіть у хаті замкнула. Та я через вікно виліз. Їздять же наші вчительки і в Польщу, і в Італію, і в Іспанію. У Польщі буряки в дощ і в спеку сапають. В Іспанії по деревах лазять, черешні рвуть. Роблять усе вони так професійно, що їх ще й «професорками» називають. Лазити по деревах чи рачкувати по полю я не годен. Краще вже щось перепродувати.

Купив я білет, добрався якось до того Мумбо-Юмбо. Ходжу вулицями, товар пропоную. А ні одна собака на бере. Я вже й рекламу, як можу. Показую, що фуфайку можна підстелити й сідати на неї, що нею можна вкриватися, що її можна постелити собаці в будці. Не беруть. Аж тут один зацікавився. «Скільки, – питає, – такого товару маєш? Мені треба п'ять штук». А в мене, як назло, одна фуфайка. «Давай, – каже чоловік, – я забираю». Тиче мені 200 доларів і дуже шкодує, що нема товару більше.

Розпитав я його, хто ж він. Виявилося, що він новий чукча, приїхав на сонечку погрітися й подарунків для рідні купити. Я повірив, бо очі

Якраз того дня йшов по вулиці сільський голова й побачив, що в Сидора Опахала вже викошена картопля. І то на початку літа.

– Навіщо ви її так рано викосили? – питає він Сидора.

– Як навіщо? Щоб урожайність була. Мені сусід порадив. Він сам щороку так робить, – відповідає Опахало.

Представник влади викликав Парамона на бесіду й пригрозив:

– Припини давати дурні поради сусідові. Ми ж то тебе знаємо, а він ні. Не схаменешся – знайду на тебе управу.

– А хіба ж я винуватий, що він такий? – оправдовувався Парамон.

– Який?

– Довірливий.

– А це не твоє діло. Так що дивися мені.

З тих пір, хоч як не свербів язик, дурних порад Парамон Опахалу більше не давав.

Помічник

Півночі крутився Гнат Рукавиця, щоб не проспати день народження коханої дружини Валентини. О шостій ранку не втримався, поцілував дружину в щічку й на вушко почав шепотіти ніжні слова.

Сонна Валентина не докумекала, чого хоче її чоловік, щось муркнула, повернулася до нього спиною й продовжувала спати. Гнат теж задрімав. Зазвичай він прокидався першим, порався в хліві, а Валентина вставала пізніше, готувала сніданок, потім їхали на роботу. Але сьогодні, щоб порадувати Валентину, Гнат узяв відгул і готувався допомогти їй накрити святковий стіл. Хто-хто, а сусіди ж то прийдуть, тому вставати не поспішав.

Першою прокинулася Валентина. Вона злякано глянула на будильник, протерла очі, ще раз глянула – годинник показував 8.30.

– Дивина, – гукає він до Парамона, – у вас за ніч помідори поспіли, а мої тільки-но цвісти будуть. Що ж ви їм робите?

– Я помідори вмю вирощувать. У мене вони ростуть, ростуть, а потім за ніч бац – і червоні, бо я їх тирсою підживлюю. Прикопую під корчами. От і вся мудрість, – відповідає поважно Парамон.

Кинувся Сидір Опахало на пилораму, за пляшку «Пшеничної» виторгував у хлопців мішок тирси, прикопав її під помідори й став чекати врожаю.

Парамон Бузина на цьому не заспокоївся. Наступного дня він переселив своїх каченят у загорожу за хату, а на подвір'я випустив старих качок, яких на добу позичив у тещі.

Уранці знову Сидір Опахало заглянув крізь щілину на сусідське подвір'я.

– Дивина, – кричить до Парамона, – ваші качки вже рубати можна, а мої ще каченята.

– А я своїх очеретом кормлю, – посміхаючись, бреше Парамон Бузина. – От вони й ростуть по ночах.

Кинувся Сидір Опахало по очерет. Притягнув його додому, нарубав сокиркою, посипав дертю й каченятам у корито. Ті накинулися на їжу, повибирали дерть, а посічений очерет лежить та й лежить.

– Я, мабуть, пізно почав їх привчати до такої їжі, – міркує господар.

Настав червень. У Бузини новий жарт. Заглядає Сидір Опахало крізь щілину до сусіда, а в того вже картопля викопана лежить. Сидору не дійшло до голови, що Парамон спеціально висипав на подвір'я залишки торішньої картоплі, перед тим гарно її перебравши. Середню й малу заховав, а велику виніс на сонце, чим і здивував сусіда.

– Гарна картопелька, – побачивши здивованого Сидора, – каже Парамон. – З поля привіз. Це я тільки піврядка вибрав. А її в мене десять соток. Уявляєте, який урожай буде? А що я роблю, спитаєте? А от що. Як тільки-но картопля починає цвісти, я її скошую, тоді бульби різко йдуть у ріст.

Глянув Сидір Опахало на свою грядку – картопля якраз починала цвісти. Схопив він косу й скошив стебла.

в нього не такі, не мумбо-юмбовські, не так прорізані. А що ж він міг тут купити, коли всі мумбо-юмбовці голими ходять? Причепився він до мене й каже, що додому не поїде, поки я йому не привезу п'ять фуфайок. Він, виявляється, хоче привезти подарунки жінці, брату, тещі, тестю й бухгалтерші, щоб олені правильно рахувала. Всунув він мені долари, щоб я туди й сюди змотався, а сам залишився мене чекати.

Добиратися мені додому треба було через країну Олі-Йолі. А в них повно туалетного паперу й гумових чобіт. Закупив я на чукчині долари паперу й чобіт, припер на собі все це додому. Реалізував. Розхватили все моментально. Загрузився фуфайками (я їх у своїх колег викупив) – і в Мумбо-Юмбо. Чукча мене ждав. Назад я знову загрузився туалетним папером і гумовими чобітьми. Реалізував товар. Грошки завелися. Отак я й став бізнесменом.

Так що інколи добре, якщо зарплату не грошима дають, а товарами.

40 гривень

Поїхав Лев Жолудочок до сина в гості. Давно в нього не бував, бо син жив аж у Донецьку. Випили, закусили, вийшли прогулятися.

– Оце наш новий парк, – нахвалював син. – Оце нові біотуалети. Нікуди бігати не треба. Дві гривні – і все чіки – піки. А то он чортове колесо. По парку й на коні проїхатися можна.

Стемніло. Жолудочку захотілося в туалет. Проігнорував він біотуалет. Бачить, що освітлюються тільки доріжки парку, а дерева й кущі – ні. Пішов за дерево. Виходить, а до нього два міліціонери.

– Громадський порядок порушуєте, громадянине, – каже один. – Пішли, протокол складати будемо.

– А може, якимось без протоколу? – проситься Лев, нишпорячи по кишенях.

– Можна й без протоколу, – каже другий міліціонер, радо взявши порушникову двадцятку.

– А мені? – приступає перший міліціонер. – Ви що? Не бачите, що нас двоє?

Поліз Лев Жолудочок у кишеню по другу двадцятку. На тому розійшлися. Ідучи до сина, що чекав біля кафе, Лев картав себе:

– І чого було не поторсати ті біотуалетні двері? Дві гривні заплатив би. А так...

Б і д а

– Біда в мене, сусіде,— розпочав свою мову Федось Музика, – вже не знаю, що й робити. Ви ж знаєте, три кабани в мене здоровецькі в хліві. Думаю, до весни якось дотягну з їдлом. Так одне падло яму посеред хліва вирило. Головне, у мене три кабани й три клітки. Кожному по квартирі. Радуйся. Так от одне падло посеред клітки ямище вирило. А ви ж бачите – зима. Я не заллю зараз бетоном яму. Тож рішив я іншим чином положення виправити. Перегнав того кабанюру, що вирив яму, до іншого. Ой, щоб ви бачили, що було. Гризуться, як собаки. Думав, з'їдять одне одного. Мусив перегнати падло назад у клітку. А він знову рие. Згадав я, що в мене на городі каменюка лежить. Відкидав сніг, видовбав ломом каменюку. Години дві порався. Сам докачати до хліва не міг, покликав Вовіка. Якось ледве докачали вдвох. Вкинули каменюку в яму, що вирив кабан, пішли перекурити. Чую, що кабан замовк. Видно, заспокоївся. Заходжу в хлів, а камінь зверху. Як воно, те падло, його виволокло? Я знову камінь у яму зсунув. Через десять хвилин – камінь зверху. То позичте сто гривень, піду бензину куплю й осмалю гада. Бачите ж, біда в мене, біда.

М а р к о м а н

Сусідка сусідці:

– Ішов мій старий із чайної. То іди ж, дурню, по вулиці. А він поперся через тракторну бригаду. Мовляв, так швидше. А сторож побачив, що якась приبلуда лазить біля тракторів, подумав, що злодій запчастини краде, і так уліпив моему сусліку киякою між очі, то носа, мабуть, перебив. Тепер сидить мій старий із опухлою мордю, як маркоман. От того на вулицю й не показується.

Н а в і р у

Є у світі люди, які всім і в усьому вірять. А якщо вірять, то й наслідують тих, кому вірять, словами й ділами.

Купив у селі хатинку під дачу Сидір Опахало, великий військовий чин, нині пенсіонер. Усе життя ошивався він по штабах, реального життя не знав. От, виїхавши в село, рішив:

– Буду вирощувати та споживати чисту продукцію, а не якимись нітратами травитися. Буде й у мене так, як у сусіда.

Бо тільки-но оселився військовий чин у сільському будиночку, то зразу ж через щілину у двір сусіда заглянув. А в того каченята й гусенята у дворі гуляють, помідори починають цвісти, курочки кудкудачуть.

Захотілося такої ідилії й Сидору Опахалу. Купив він розсади, каченят та курчат, посадив клопоть картоплі – словом, почав господарювати.

А сусід Сидора, Парамон Бузина, був чоловіком веселим та до того ж жартівливим. Не один у селі постраждав від його жартів. Але звідки було знати про це приїжджому військовому чину?

Запримітив Парамон, що Сидір частенько через щілину до нього у двір заглядає, усе до помідорів та каченят придивляється. І визрів у Парамона план. Під вечір він пішов у магазин, купив спілих помідорів, а коли стемніло, то поприв'язував їх до стебел. Уранці, як зазвичай, Сидір Опахало до щілини. А в сусіда за ніч помідори почервоніли.

А в селі була не одна Ганна Мудра. Справжня Ганна Мудра, кохана Максика, проживала на іншому кінці села. Вона все чекала листів. Навіть два рази чергувала під поштою, щоб усе-таки дочекатися. Через два тижні таких очікувань звернулася до завпоштою.

– Як це ти не отримувала листів? – здивувалася та. – Їх уже з десяток було.

Ганна до листоноші.

– Де мої листи? – накинулася, не привітавшись.

– Які листи? – оправдовувалася винуватиця Ганниного спокою. – А ти докажи, що вони твої. У селі сім Ганн і всі Мудрі. Думаєш, ти одна така. Я їх і розносила потроху. Кому один вручила, кому два, кому три. Прийде наступний лист, то й тобі принесу. Так що чекай, напише, де він дінеться.

Зла на листоношу Ганна кинулася збирати по селу свої листи. Кого в городі вона зловила, кого біля корів на випасі, кого на буряках. Зайшла й до хати Пилипа.

Так як Ганни вдома не було, то делікатно почала випитувати, чи не отримувала та останнім часом листів, бо на пошті плутанина вийшла і її листи тезкам порозносили.

Пилип зрадів несказанно й показав лист, який до цих пір старанно ховав.

Коли Ганна майже видирала його з рук, пояснюючи, чому вони до нього попали, він, кліпаючи очима, запитав:

– То моя Ганнуся ні в чому не замішана? Вона ні в чому не винна? А я хотів сьогодні їй рознос зробити й тицьнути цього листа під ніс як доказ. То ти вже про це нікому не розповідай.

Коли повернулася з роботи його кохана, Пилип уперше за два тижні посміхнувся до неї, ще й ущипнув ніжно за ... нижче спину.

К а б а н ч и к и

У першу шлюбну ніч Федір Полоскун розкривав перед своєю молодою дружиною плани майбутнього господарювання.

– Знаєш, Юлько, – почав він, – роботу тракториста я покину. Піду на вільні хліба. Буду кабанчиків вирощувати. У ходу зараз що? Горілочка й закусь. От цим я й займуся. Буду самогоночку робити і сальце з м'ясцем вирощувати.

– А де ж ми грошики візьмемо, щоб господарювати? – висловила сумнів Юлька.

– А перепій нащо? – здивовано запитав Федь. – Його в діло й пустимо. Я думаю, на перших порах кабанчиків із вісім можна буде купити. А щоб вони все їли, так сказати, щоб їли мох і болото, то я спосіб один знаю. Мені про цей спосіб один циган розказав, так що діло піде. А потім у нас діточки народяться, то ми їм ще й ощадні книжки подаруємо. А на тих книжках і сума відповідна буде.

Проти таких грандіозних планів чоловіка молода дружина не заперечувала, хоч і жаль було пускати весільні кошти на таку обгородку.

На другий день Федя Полоскун розрахувався з роботи, закупив на весільні кошти дріжджів та цукру, заробив закваску. Раненько в неділю замогоричив сусіда з «Москвичем» і закупив поросят.

Новина про те, що колишній тракторист Федір Полоскун продає відмінну горілочку, швидко розлетілася по селу. Клієнтів хватало. Але самогоночку Федір робив не тільки заради грошей, а ще й з іншою метою: йому потрібна була бражка. Якщо сусіди, які промишляли самогоніварінням, бражку виливали на гній, то Федь цього не робив. Він охололу рідину зливав у каністри й спочатку по склянці, а потім по півлітровій баночці доливав її кабанцям у корито. Кабанчикам таке питво подобалося, вони гарненько його висмоктували, а потім їли вже все те, що залишалося в кориті. І то їли так, що аж за вухами лящало. І такими спокійними кабанчики росли. Похлебчуть, перекусять та й сплять.

Аж тут у господарські плани чоловіка втрутилася Юлька.

– Люди на сезонні роботи їдуть, – сказала вона. – Зерно заробляють, то й ти теж їдь. Кабанчикам зерна заробиш, а може, і грошей, вони лишніми не будуть.

– А кабанчики як?– здивувався Федь.

– Я за ними подивлюся й покормлю.

– Так ти ж ні разу в хліві не була. Не знаєш, що і як.

– Знаю, – розсердилася Юлька. – Що я – у матері поросят не порала? Я їх кормила ого- го–го. Ти ще так не вмієш кормить, як я вмію.

Полоскун підкорився вимогам молодої дружини й поїхав із бригадою в Полтавську область на скиртування соломи.

Рано-вранці Юлька наготувала кабанчикам їдла, засипала в корито й пішла дивитися чергову серію свого улюбленого серіалу. Чує, що кабанці перекикують її улюблений фільм. Вона в хлів. Наготовлена їжа не зачеплена, а кабанчики кричать. Диво якесь. Юлька, щоб не чути поросячого вискоту, закрилася в хаті і ввімкнула телевизор на повний звук. Задзвенів телефон:

– Що це ви? Кабанів ріжете? – почулося в слухавці. – Сусідко, закрийте їм якість роти.

Юлька й сама не рада таким криком. Вийшла з хати. Дорогою їхав Гнат Музичук і теж уколов господиню:

– Кабанів покорми, хазяйко. На всю вулицю їх чути. Верещать, як недорізані.

Юлька кинулася в хлів. Їжі в кориті повно, а кабанці кричать. Так вони кричали день і ніч. Юлька від їх крику не виспалася, не спали й сусіди. О сьомій годині ранку під хатою молодої господині зібралися незадоволені.

– Та зроби ж ти їм що – небудь, – просили вони. – Товчі сипни чи кукурудзи. Чи дай води.

– Сипала й товч, і кукурудзу, хліба шість буханців розмочила, – ледь не плачучи, оправдовувалася Юлька. – А вони, зарази, кричать та й усе.

– Тоді викликай Федора, – давали пораду сусіди, – у нього кабани не кричали.

– Він же тільки–но як поїхав, – відмахувалася Юлька.

– Викликай, – наступали ті.

Л и с т

Пилипу Мудрому листоноша вручила лист, адресований його коханій Ганнусі.

– Тільки ви обов'язково їй віддайте, не читайте самі, – попросила, закидаючи сумку на плече.

Пилип згріб послання в кишеню, цілий день мацав папір і поривався прочитати написане. Увечері закрився в літній кухні й усе-таки прочитав.

– Ганнусенько, – писалося в листі. – Щодень тебе згадую. Згадую ті щасливі дні, коли ми були з тобою вдвох на буряках. Я без тебе жити не можу... Ніхто й ніщо не стане нам на перешкоді... Приїду з тобою побачитися.. Чекаю на вокзалі в четвер, бо в село я дороги сам не знайду. Твій Максик.

Прочитавши таке, Пилип не знаходив собі місця. Він звинувачував себе в тому, що цієї весни відпустив свою любу Ганнусечку на сезонні роботи. Коли вона приїхала з сезону, то розповідала, що буряки сапали. І що вона це робила найкраще. Привезла зерна й грошей.

–То це вона з Максиком там бурячки толочила. Ото дурень, що відпустив. Недаремно ж кажуть, що в сорок літ друга молодість наступає, – злився на себе Пилип.

І вирішив листа коханій не показувати.

Ганнуся повернулася з роботи і, нічого не підозрюючи, заявила:

– У четвер на базар у Дубровицю поїду, треба дещо купити.

– Який четвер? Який базар? – злякано розходився чоловік. – Нікуди ти не поїдеш. Знаю я ваші базари... І сезони... У нас он у четвер роботи повно.

– Якої роботи?

– Корови будемо пасти.

– Так наша ж черга на наступному тижні. А ти мав жуки кропити на колгоспній картоплі.

– Жуки напарник мій покропить, а Левко попросив, щоб ми за нього чергу поспали, – збрехав Пилип. – Так що ніяких базарів.

Г р а м о т а

– Шановні вчителі, – звернувся до присутніх голова спортивно – масової комісії профкому Федір Голий, – треба якусь хоч маленьку грамоту з якогось виду спорту отримати. А то прийдуть цього року перевибори, а що ми людям скажемо. Тож давайте подумаємо, з якого виду спорту будемо боротися за грамоту.

Сіли. Три години засідали. Який вид спорту не візьмуть, то ні для кого не підходить. На гімнастику навіть молодих не заманили, хоч і пропонували кожному півтори ставки. Бокс теж не підійшов. Дуже вже неінтелігентний. На футбол треба десь двадцять дві ноги знайти, щоб бігали. Не знайшли. Рішили вибирати з трьох видів спорту: шашок, шахмат і доміно. Грати в шахмати, якщо хто вмів, то розучився. У доміно бажаючих теж не знайшлося. Рішили – шашки. Тут один погодився. Проголосували. Замінили представнику команди уроки на тиждень, відправили додому, щоб готувався до змагань.

У кінці тижня отримав голова профкому лист. У ньому повідомлялося про районні змагання з шашок на неділю, яка вже пройшла. З району до села чотири кілометри, а лист ішов вісім днів. Тож представник готується до змагань, що відбудуться наступного року. Треба ж хоч якусь, хоч маленьку грамоту завоювати.

В и д у м к а

Їде Павло з жінкою на ярмарок у Тучин. А по дорозі між Тучином та Полівцями шинок.

– Поки ми на ярмарок доїдемо, – заводить мову чоловік, – то сірники розберуть. Тримай – но віжки, я збігаю куплю.

І побіг Павло у шинок.

Їдуть вони з ярмарку.

– О, – знову Павло, – а чому ж ми свічок не купили? Тримай – но віжки, я збігаю куплю.

І побіг у шинок.

Будь – які причини видумували чоловіки, щоб зайти в шинок.

Може, тому ця місцина має назву Видумка?

Юлька підкорилася вимогам сусідів, пішла на пошту й відправила своєму благовірному телеграму, щоб негайно їхав додому. І дійсно, як тільки–но явився на господарство Федь, кабанчики перестали кричати. З великим апетитом вони з'їли навіть те, що Юлька наготувала два дні тому. Спокійну ніч провели хазяї і сусіди. З тих пір ні на які сезони Юлька свого чоловіка від кабанчиків не відпускає.

Х р и з а н т е м и

Ангеліна Сосік виписала по каталогу наймодніших хризантем. Виростила їх і повезла на базар.

На базар збирався й Сидір Коротун. Його коричневий песик Блоха здогадався, куди хазяїн намилився, і так почав матлахати хвостом, що аж пилюку підняв у дворі. Змилювався Сидір над Блохою й узяв його з собою.

Пригрівало сонечко, збирався базарний люд. По двоє, по троє підходили люди до хризантем, любувалися, прицінювалися. Зібралася чималенька юрба. Поки продавщиця розповідала про сорти хризантем, над квітами почала роїтися якась мошकारа. Ангеліна відмахувалася, відганяючи мошкарку, і продовжувала свою розповідь. Мошкарки добавлялося.

– Що за напасть? – подумала Ангеліна. – Ніби медом ці хризантеми намазані.

Аж тут звідки не візьмись, побачивши мошкарку, над квітами, не звертаючи уваги на покупців та продавщицю, почала літати якась пташка. Ангеліна навіть не зогледілася, як пташка нахапалася мошкарки й, відлітаючи, брудною рідиною з-під себе бризнула на хризантеми. Почувся неприємний запах. Потенційні покупці миттю відхлинули від квітів. Ледве не плачучи, Ангеліна кинулася до іншого продавця, купила рулон туалетного паперу й почала витирати «подарунок» пташки. Люди, які тільки-но любувалися квітами, відійшли на другу сторону вулиці й, перешіптуючись, спостерігали за діями квітникарки.

Між базарними рядами тим часом бігав песик Блоха. Він радісно підбігав то до одного, то до другого продавця, обнюхував товар і направлявся далі. Підбіг песик і до хризантем.

Ангеліна якраз витерла сліди пакості від пташки, думала, куди б то викинути клапті туалетного паперу й побачила, як Блоха, обнюхавши квіти, підняв задню лапу й побризкав на хризантеми. Ангеліна не встигла й зогледітися, як песик, покропивши квіти, побіг геть. Потенційні покупці, що стояли навпроти, все це бачили й поспішили далі, не купивши квітів.

– Що це за напасть? – знову, ледь не плачучи, подумала Ангеліна.
– Видно, сьогодні не мій базарний день.

Вона повиймала квіти з води, втиснула їх у клітчасту сумку й подалася додому.

П т а х о л ю б к а

Василина Максимівна Коротюк, учителька математики місцевої школи, прийшла на роботу з добрячим синцем під оком. В учительську зайшла, як завжди: посміхнулася, весело привіталася з колегами, почала готуватися до уроку. Колеги, оглядаючи синячисько математички, переглядалися, перешіптувалися. І коли Василина Максимівна, як ні в чому не бувало, пішла на урок, висловили свої думки:

- Та скільки ж можна терпіти такі наруги над собою.
- А її Василь ніби ж спокійний чоловік. Чого це раптом так її побив?
- Та не раптом. Це вже система. Пам'ятаєте, на минулому тижні вона ледве сідала. То ото ж то й воно. Він її тиждень назад теж лупцював.
- Те, що було тиждень назад, то під штанами не видно було. А тут?
- Такого відношення чоловіка до нашої колеги терпіти не будемо, хоч він і рідний її чоловік. Хто в нас за соцстрах відповідає? Давайте її чоловіка на комісію викличемо.
- А при чому тут соцстрах, при чому комісія? Треба на його роботу скаргу написати, щоб і там знали, як він жінку не шанує.
- А якщо він так її не шанує, то в нього інша, мабуть, є.

Що ж робити конкретно, колеги так і не вирішили, бо прозвенів дзвінок з уроку. Василина Максимівна зайшла в учительську й звернула увагу на те, що її пильно роздивляються всі присутні вчителі:

Марш із кабінету. Ти ж бачиш – не з усіма такі номери проходять. Сам перевиховуй!

І вигнав зубник прапорщика та майбутнього солдата з кабінету.

Ц и г а н

Петрович ішов із ферми додому. Під ногами крутилося мале собаченя. Чорне – чорне, як смола, і кучеряве. Відганяв-відганяв його Петрович, а воно хоч би що. Так удвох і припленталися додому. Петрович першим, а собака за ним. Доця Петровича вибігла й каже:

– Чорне й кучеряве. Нехай буде Циган.

– Циган так Циган, – погодився Петрович.

Пройшов час. Виріс із собаченяти собака. І то який собака! І до того ж розумний. Ляже посеред двору, незалежний погляд утупить у траву й лежить.

Сусіди знали, що якщо хазяїна нема вдома, то косу, сапку, граблі можна взяти, а потім поставити чи покласти на те ж саме місце. Цим правилом користувався хазяїн і всі сусіди завжди. Завжди, але тільки до Цигана. Він цих правил не прийняв. Циган сам був господарем.

Він знав: попити води можна, але щось узяти з двору – зась. Циган за всім слідкував. Слідкував у півока, ніби дримаючи. Але якщо хтось брав із хазяйського двору будь-що, Циган перероджувався. Він був тут як тут. Ставав енергійним і бадьорим. Нікого з двору не випускав. Тільки тоді, як приходив хазяїн і розбирався, чого той чи інший зайшов у двір, що хотів узяти й чому, порушника Циганового спокою можна було випустити з двора.

Таким був Циган.

Зуб проти АК

Михайло Мицик, коли його викликали у військкомат, заявив прапорщику Маркіянову:

– В армію піду, але зброю в руки брати не буду. Віра не дозволяє.

– Яка віра? У нас так не прийнято. Ідеш в армію – береш зброю. А раптом війна, то хто за тебе воювати буде? Так що візьмеш її як миленький.

– Не візьму, – уперся Мицик.

– Візьмеш, – настоював прапорщик.

– Не візьму.

– Посиди – но тут трохи. Мені треба порадитися.

Розхвилюваний військовий чин кинувся до зубного лікаря:

– Один хитрий у мене в кабінеті сидить, – каже прапорщик. – Сказав, що зброю в руки брати не буде. Треба його перевиховати. Зроби так, як завжди ти це робиш. Учепись йому за здорового зуба.

Зубний лікар вирішив допомогти прапорщику перевиховати майбутнього солдата.

Коли Михайло Мицик зайшов у кабінет, лікар посадив його в крісло й почав обдивлятися зуби. Фальші ніякої не знайшов.

– Кажуть, ти зброю брати відмовляєшся, – почав зубник. – Автомат Калашникова в руки брати не будеш.

– Правду кажуть, – той у відповідь.

– Тоді приступимо, – лікар до хлопця й інструментом вхопився за здорового зуба. – Будеш зброю брати?

Мицик замотав головою, що «ні». Зубник ще раз питає:

– Будеш зброю брати?

Мицик махає головою:

– Ні.

У цей час у кабінет заходить прапорщик, щоб поцікавитися, як пройшло перевиховання. Зубний лікар мотає головою, що нічого не вдалося.

– А ти йому справді здорового зуба вирви. Переднього, – підказує прапорщик.

– Що? – розійшовся зубник. – Хочеш із мене катюгу зробити?

Софія Панасівна, теж математичка й до того ж сусідка, не втрималася:

– Як це ви можете таке терпіти? Вас б'ють, синяки під оком ставлять, ви сісти не можете, як це було на минулому тижні. І ви ще терпите такого чоловіка?

– Що я терплю? При чому тут чоловік? – дивувалася Василина Максимівна.

– Як при чому? – пролунало відразу кілька голосів. – Він вам бланші під оком ставить, а ви заявляєте «при чому тут він»?

– Які бланші? Під яким оком? – відсварювалася Коротюк.

– А ви гляньте, – тицьнула пальцем у дзеркало Софія Панасівна.

Василина Максимівна підійшла до дзеркала. Дійсно, під правим оком, більший ніж п'ятикопійкова монета, влігся синячисько.

– Ой людоньки, то оце я так на урок ходила? Який сором. А чого ж ви мені раніше не сказали? А я думаю, чого це вони шепчуться? – оторопіло сипала словами «побита» колега.

– Ми вже думали чоловіка вашого на комісію кликати або піти й натовкти йому пику, щоб так до жінки не відносився, – перебив математичку голова профкому.

– При чому тут мій чоловік? Заспокойтеся. Не треба ніяких комісій. Не треба нікому пику товкти, тим більше моему Василю. Якщо хочете комусь її натовкти, то натовчіть дурному лелеці. Оце ж іду я до школи через Писарчуків лужок, бачу, що лелека ледве ходить і наче крило тягне. Подумала, що крило в нього перебите. Дай, думаю, зловлю його, занесу в школу, віддам Світлані Петрівні, нехай живий куточок облаштує. Довгенько я за ним бігала, але все-таки приручила. Віддала йому свої бутерброди, цукерками пригостила. Лелека таким спокійним став, підійшов до мене. Я його навіть один раз погладила. Нагнулася, щоб погладити ще раз, а він, гад, дзьобнув мене під око й полетів. Я навіть добре не розібрала, бо й не боліла щока зовсім.

По учительській рознісся регіт.

– А чого ж ви тиждень сісти не могли? – допитувався голова профкому.

– Так бурячки в мене вже посходили. Порачкувала я на них – і радикуліт вистрелив. От і мучилася: ні сісти, ні встати. А ви про що подумали?

У відповідь дружний сміх.

Василина Максимівна з учительської кинулася в клас.

– Діти, ви не думайте нічого дурного про мій синяк під оком, – почала вона оправдовуватися перед учнями.

– А ми й не думаємо, – відповів Вася Писарчук. – Ми з мамою довго дивилися, як ви по нашому лужку бігали й лелеку ловили. І нащо він вам здався? Я його давно хотів зловить, але він мені руки подзьобав. Ми з мамою бачили, як лелека навіть вас у ніс дзьобнув. Ми так сміялися, так сміялися, що я аж на перший урок запізнився.

Василина Максимівна тихенько вийшла з класу. Вона ніколи не могла подумати, що через любов до лелеки попаде в таку халепу.

А г р у с

Вранці Спиридон Пасько виявив під вікнами чийсь чужі сліди.

– І яка ж то бамбуляка під вікнами вночі ходить? – подумав він. Це ж ота зараза, мабуть, у вікна заглядає? Про те, що тут повзав їжак, і мови нема. Сліди не ті.

Під вечір Спиридон, щоб ніхто не бачив, що він робить, натягнув між деревами лінву. Поснував шнурками й простір під вікнами.

Десять біля одинадцятої вечора за вікном почувся шурхіт. Спиридон швидко ввімкнув світло на вулицю. За хатою майнула якась тінь, щось зашурхотіло й гупнуло.

– Мабуть, втік, – подумав Спиридон, бо ввечері йти в садок злякався.

Уже вранці він на місці шурхотіння знайшов тапочок сорок четвертого розміру й виявив, що якась гадина пом'яла куц аґрусу. Пасько почепив тапочка на пліт, щоб той, хто його загубив, вернувся й виказав себе.

Пройшов тиждень, а тапочка ніхто не забирав. Спиридон запитав сусіда Мирона Гачка:

– Ти взувачку ніде не губив? Ось на дорозі знайшов.

– Ні, – відповів Мирон. – У мене таких тапок повно. Навіть лишні є. але це не моя.

– Якщо хтось буде шукати, то до мене направ. Я цю штуку знову на пліт почеплю.

Пройшов ще тиждень. До Спиридона зайшла сусідка Фрося Мокач, принесла кварту козячого молока.

– Попробуй молочка, – каже вона Спиридонові, – може, і собі кізочку заведете.

– Не хочу пробувати. Не хочу, щоб і хлів козою тхнув. Ну вас із вашими козами, – випалив Пасько.

– Не хочете, то й не хочете. Чого це ви так роз'єрепенилися? Тьфу на вас. Ото сусіди пішли! Іван Дуля теж щось від мене став відвертатися. Два тижні вже з хати не вилазить. І що він там цілими днями робить? Може, яку дівку завів? Лише як стемніє, то ходить до колодязя по воду. І морда, запримітила, у нього подерта, ніби точно якась дівка розцарапала. Як він ішов до колодязя, я в той час під бузком дійницю полоскала, то його морду й побачила. Ото дівки пішли: не можуть щось інше роздерти, то морди парубкам деруть.

Слухаючи теревені Фросі, Спиридон аналізував ситуацію:

– Так от хто мені аґрус своєю мордою пом'яв. А я то думаю, чого він не йде. Дрова ж обіцяв порубати. Візьміть-но цього тапочка й почепіть на заціпку Дулі. Як побачить вас і запитає, де взяли, то скажете, що на дорозі знайшли. Ото він зрадіє.

Випровадивши говірливу Фросину, Спиридон Пасько усміхнувся, обійшов ще раз садок, але лінви не познімав.

– Нехай ще якомусь дурню наука буде, – подумав він. – Нехай ще хтось мордякою в аґрус всунеться.

З о л о т и й ч о л о в і к

Адась Муха вдивлявся у фігуру, яка, похитуючись із сторони в сторону, наближалася до нього. Упізнав Мусія Пальчика.

– Доброго дня, – привітався до прохожого. – Ти сьогодні золотий чоловік.

– Чого це золотий? – пробелькотав Пальчик. – Може, срібний?

– Ні. Таки золотий. Пив вино «Золота осінь?» Закушував цукерками «Золотий ключик?» Зайдеш додому, то ще й жінка спитає: «Де ж ти шлялося, золотко моє?» Так що золотий ти сьогодні чоловік, золотий.

